

ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Χρονικά

ΚΩΔΙΚΟΣ 4171

ΕΤΟΣ 20ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 87 - ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2013

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ «Ο ΙΤΑΜΟΣ»

Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 697677462

Τα καλντερίμια του Ζωγλοπιού "Αφερίμ, Στέργιο, Λάζαρει"

Καλντερίμι, σε όλα τα ελληνικά λεξικά, χαρακτηρίζεται ο λιθόστρωτος δρόμος που είναι κατασκευασμένος με ακατέργαστες πέτρες. Αυτό για να εδωρίσουμε τα παλιά καλντερίμια από τα σύγχρονα λιθόστρωτα που κατασκευάζονται τα τελευταία χρόνια, κυρίως σε τουριστικά μέρη, με κανονικές επεξεργασμένες πέτρες.

Τον παλιό καρό το καλντερίμι γνώρισε δόξες γιατί ήταν ο μόνος τρόπος οδοστρώσεως για να γίνονται βοταίοι οι ορεινοί δρόμοι, κυρίως το χειμώνα. Αέρας ή σε καλή κατάσταση βρίσκονταν ακόμη τα καλντερίμια των ορεινών χωριών της Ηπείρου και τούτο διότι συντηρούνται για χάρη του τουρισμού. Στον τόπο μας υπήρχαν αρκετά καλντερίμια και στις γειτονίες του παλαιού Ζωγλοπιού (μαχαλάδες), αλλά και στο νέο Ζωγλόπι (Ραχούλα), κυρίως στους δρόμους που λάμπαναν επικίνδυνα το χειμώνα. Οι Ζωγλοπιίτες με προσωπική εργασία, μετέφεραν πέτρες από τα ποτάμια (κροκάδες) και 'καλίνωναν' τους επικίνδυνους δρόμους. Στις μεγάλες σπηλιές το καλντερίμι κατασκευάζονταν με αναβαθμούς, περνούσαν

Γράφει ο
Γιώργος
Αδάμος
giorgosadamos@gmail.com

Φωτογραφία 1964. Απομεινάρια του παλαιού καλντεριμιού, λίγο πιο πάνω από τα Χίλιαστα. Αν οι πέτρες είχαν φινί, πόσα θα είχαν να μας πουν! Πόσοι πράγνοί μας άφησαν γ' απομεινάρια των ταρουσιών τους πάνω τους, πόσοι κλέφτες, πόσοι τούρκικι, πόσοι... απομνησίοι!

Συνέχεια στην 3η σελ.

10 Δεκεμβρίου 1907 Πέντε θορραλαίοι Ζωγλοπιίτες πατούν πόδι στο Νέο Κόσμο

Νόμιζε και αυτό πίστευε ότι το θέμα της ελευτηνής μεταμόστευσης το είχα εξανήλθει με το δύο μου άρθρα που κατά καιρούς δημοσίευσα στο Ζωγλοπικό Χρονικό και σχεδίαζε με την πρώτη ευκαιρία να καταπιαστώ με την ευρωπαϊκή μεταμόστευση η οποία είναι και αυτή μεγάλη σημασία από στρατιωτική πλευρά και όχι μόνο. Και ενώ σ' αυτή τη πλευρά δηλαδή της ελευτηνής μεταμόστευσης ήσαν οργευστικοί πρόσοτες περιήλθον στα χέρια μου νέα στοιχεία και ντοκουμέντα τα οποία με ενδιέφεραν να επανέλθω στο παλιό αυτό θέμα αφού το νέο αυτό στοιχείο είναι και ενδιαφέροντα και δορυτευτικά και έχουν περισσότερο φως σε μια ιστορία κάποια μακρινή για σήμερα αλλά ενδιαφέρουσα για τον εκπαιδευτικό της τοπικής μας ιστορίας.

Πρόσοτες και συγκεκριμένα τις ημέρες του Πάσχα που μας πέρασε η κόρη μου Ελένη, διηγηματικός υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών πραγματοποιεί σύντομο ταξίδι στις ΗΠΑ. Θέλοντας στη Νέα Υόρκη πρώτο σταθμό του ταξιδιού της μεταξύ των άλλων αξιολογών και ενδιαφέροντων επισκέψεων θαύρασε καθήκον και υπαρέτηση της να επισκεφθεί και το νησί Ellis το οποίο άλλες αποστάσεις χύρε υποδοχής μεταναστών και σήμερα είναι Μουσείο. Το κτήριο φυσικά που επισκέφθηκε το Μουσείο υποδοχής μεταναστών ήταν το τμήμα των παππού της Χρήστη Καραγιάννη, ο οποίος στις 10 Δεκεμβρίου 1907 μαζί με τέσσερις συγχωριανούς του πάτησε το πόδι του στην Αμερική στη χώρα των οραμάτων και των εκπληκτικών ανέμων.

Η κόρη μου πήρε στοιχεία από το σημερινό Μουσείο υποδοχής μεταναστών τα οποία αφορούσαν ο γιος Χρήστης μέσω διαδοχικού και σήμερα διαθέτου σπινταίου ντοκουμέντα, όπως το όνομα του καραβιού με το οποίο ταξίδευε ο πατέρας μου για την Αμερική, φωτογραφία αυτού, τη λίστα των επιβατών, ημερομηνία

Το παλιό «Μοσαυλίο» με το οποίο ταξίδεψαν οι πέντε Ραχουλιώτες

Συνέχεια στην 3η σελ.

Σ' αυτό το φύλλο θα διαβάσετε...

Λήμματα Γράβιλας: "Τα καλντερίμια του Ζωγλοπιού"	13
Βασίλης Καραγιάννης: Πέντε θορραλαίοι Ζωγλοπιίτες πατούν πόδι στο Νέο Κόσμο	13
Γιάννης Καραγιάννης: Η κόρη μου και το νησί	14
Θωμάς Κίτσος: Η λίστα	14
Στάλκ Τσιανό-Κίτσος: "Ημερομηνία ταξιδιού"	14
Πέτρος Παπαδόπουλος: "Είμαι από την Αμερική"	15
Λήμματα Γράβιλας: "Απόδοση σε επιστολή"	15
Αγγελος Σαραντάκος: "Πες εύχη ένας τούτης στρατιάς"	15
Λήμματα Γράβιλας: "Το παλιό"	16
Λήμματα Γράβιλας: "Τα καλντερίμια οργάνων τακτοποίησης σταθμού"	11
Άλλα θέματα:	
Επιμνημόσυνη προσφορά στο Σάβανο	2
Ο βόσκος και ο αλβανικός σφαγιστής	4
Το μυστικό σπινταίου	8
Μικρό πρόγραμμα στην Κρήτη	8
Από τον παππού ή τον γονιό	8
Ο Καραγιάννης και η ταξίδια	10
Το παλιό	10
Γραμμές για το καλντερίμι	10
Νέα του χωριού μας	12

Η φοβερή μάστιγα της ελονοσίας Η κόμισσα και το κινίνο

Η σύζυγος του κόμητα Κιχχόν που αντιβόσκει στο Περού για λογαριασμό της Ισπανίας, αρρώστησε βαριά από ελονοσία με υψηλό πυρετό. Παρ' όλες τις προσπάθειες που κατέβαλαν οι ισπανοί γιατροί, δεν κατόρθωσαν να τη θεραπεύσουν. Μετά από πολλές περιπέτειες ένας ντόπιος πρακτικός γιατρός κατόρθωσε να τη θεραπεύσει χρησιμοποιώντας το χυμό βρασμένης φλούδας

Γράφει ο
Γιώργος
Παναγιώτης
Κατσιούλας

ενός δέντρου που το έλεγαν 'κίνα'. Οι θάλακες του Περού μασώντας τη φλούδα του φυτού αυτού θεραπεύονταν τη ελονοσία (νόσος των ελμών).

Η κόμισσα θεραπεύτηκε και επέστρεψε το 1640 στην Ισπανία, έφερε μαζί της και μια ποσότητα ξεραμένης φλούδας του φυτού αυτού. Όταν οι ισπανοί γιατροί διαπίστωσαν την αποτελεσματικότητα του νέου φαρμάκου για την καταπολέμηση της ελονοσίας, έκαναν αθρόες εισαγωγές κίνου, η οποία σύντομα διαδόθηκε σε όλη την Ευρώπη. Το φυτό ευδοκεί μόνο σε μεγάλο υψόμετρο στα υψίπεδα των Άνδων και γίνεται εισαγωγή μόνο ξεραμένης φλούδας η οποία επεξεργάζεται κατάλληλα και μας δίνει το γνωστό 'κινίνο' (κίνα-κινίνο), το οποίο οι παλαιότεροι το

γευθήκαμε σε μεγάλες ποσότητες, κυρίως προπολεμικά που μας μάζιζε η ελονοσία. Στην επιστημονική ονομασία του καθιερώθηκε ως 'κινχόν', προς τιμήν της κόμισσας Κιχχόν. Η χημική διαμόρφωση του κινίνου οφείλεται στους Γάλλους γιατρούς Πελλιέ και Καβαντόν. Διεθνώς η ελονοσία ονομάζεται **μαλάρια** (malaria) που σημαίνει 'μολυσμένο αέρας', διότι πίστευαν ότι η νόσος μεταδίδεται από το μολυσμένο αέρα.

Η ελονοσία οφείλεται σε μια κατηγορία μικροβίων που ονομάζονται 'πλάσμιδια'. Ο πρώτος που ανακάλυψε το πλάσμιδιο της ελονοσίας είναι ο Γάλλος γιατρός **Σαρλ Λουί Λαβερνέ**, γι' αυτό και ονομάστηκε 'πλάσμιδιο του Λαβερνέ'.

Συνέχεια στην 4η σελ.

ΛΥΣΣΑ Μια επικίνδυνη νόσος που ξανάρχεται ύστερα από πολλά χρόνια

Γράφει ο
Θωμάς Κίτσος

Στις αρχές Μαρτίου 2013 άκουσα στην τηλεόραση ότι στη Δυτική Μακεδονία και στη Θεσσαλία εμφανίστηκε η νόσος της λύσσας σε άγρια ζώα. Αυτό συνετέλεσε ώστε ο καθηγητής Μικροβιολογίας της Ιατρικής Σχολής Αθηνών Αθανάσιος Τσάκρη να δημοσιεύσει στην εφημερίδα "Εμπροστίον" ένα άρθρο σχετικά με τη λύσσα. Γράφει ο κύριος καθηγητής: "Η λύσσα αποτελεί σοβαρό ιατρικό πρόβλημα σε πολλές χώρες της Ασίας, Αφρικής και

Λατινικής Αμερικής. Περισσότεροι από 5.000 άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο από τη λύσσα κυρίως στις Ινδίες. Στη χώρα αυτή το 90% σχετίζεται με δάγκωμα σκύλου και το 50% είναι παιδιά φτωχών αγροτικών περιοχών που αδυνατούν να λάβουν αντιλυσσική αγωγή. Υπολογίζεται ότι το 90% των περιστατικών λύσσας, στον άνθρωπο οφείλεται σε δάγκωμα από σκύλο ή αδέσποτο ζώο συντροφιάς (σκύλο ή γάτα) που νοσεί από λύσσα". Στην πατρίδα μας η λύσσα δεσμεύει τον ιού που μολύνει τους σκύλους και τις γάτες είναι η κόκκινη αλεπού. Η λύσσα προσβάλλει το νευρικό σύστημα των ζώων και του ανθρώπου και οφείλεται σ' ένα μικρόβιο που λέγεται 'δελφινέτης' της λύσσας και βρίσκεται στο σάλιο του μολυσμένου ζώου. Όλα τα ζώα μπορούν να μεταδώσουν την λύσσα (σκύλοι,

γάτες, λύκοι, αλεπούδες, τσακάλια) αφού προσβληθούν.

Ο πιο συνηθισμένος τρόπος για να μεταδοθεί η λύσσα είναι να δαγκώσει το μολυσμένο ένα ζώο ή άνθρωπο, ή όταν το σάλιο του μολυσμένου ζώου έλθει σε επαφή με μικροτραύματα ή γρατζουνιές ενός ατόμου.

Από τη στιγμή που το μικρόβιο της λύσσας μπει στον ανθρώπινο οργανισμό μέχρι όπου εκδηλωθεί η αρρώστια χρειάζεται 30 ως 90 ημέρες. Στον άνθρωπο τα συμπτώματα της λύσσας 1- πόνος στο μέρος του τραύματος 2- επέκταση του πόνου σ' ολόκληρο το μέρος 3- δυσκολία στην κατάποση των υγρών 4 - μελαγχολία ή ανησυχία στην οποία ακολουθεί παράλυση και θάνατος σε 3-6 ημέρες.

Συνέχεια στην 4η σελ.

Ο ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ: www.zogloupi.gr

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟΝ Μ. Σ. ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

1. Η Ελένη Ρεντίνα πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 50 ευρώ εις μνήμην του συζύγου της **Θωμά Ρεντίνα**.
2. Τα παιδιά της **Ελευθερίας Καρρή** πρόσφεραν στο Μ.Σ. Ραχούλας εις μνήμην της, το ποσό των 50 ευρώ.
3. Οι συγγενείς της **Αγλαίας Παπαδημητρίου** πρόσφεραν στο Μ.Σ. Ραχούλας εις μνήμην της το ποσό των 10 ευρώ.
4. Η Ισμήνη Παπαδημητρίου πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας, το ποσό των 20 ευρώ εις μνήμην **Ιωάννη Παπαδημητρίου** και το ποσό των 20 ευρώ εις μνήμην **Λάμπρου Λέκκα**.
5. Η Ευρυδίκη Λέκκα και τα παιδιά της Ευθύμιος και Παύλος πρόσφεραν στο Μ.Σ. Ραχούλας εις μνήμην του συζύγου και πατέρα **Λάμπρου Λέκκα** το ποσό των 80 ευρώ.
6. Η Ιφιγένια Κατσιούλα και ο γιος της Απόστολος πρόσφεραν στο Μ.Σ. Ραχούλας εις μνήμην του συζύγου και πατρός **Ιωάννη Κατσιούλα** το ποσό των 100 ευρώ.
7. Ο Αριστείδης Ζαχαρής πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 30 ευρώ εις μνήμην του **Λάμπρου Λέκκα**.
8. Ο Αναστάσιος Ζαχαρής ιερέας, πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 30 ευρώ εις μνήμην του **Λάμπρου Λέκκα**.
9. Η Μαρία Ζαχαρή - Τζανιδάκη, πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 30 ευρώ εις μνήμην του **Λάμπρου Λέκκα**.
10. Ο Γεώργιος Δ. Κατσιούλας πρόσφερε στο Μ.Σ. Ραχούλας, το ποσό των 30 ευρώ εις μνήμην **Λάμπρου Λέκκα** και το ποσό των 30 ευρώ εις μνήμην **Παναγιώτη Τζαβέλλα**.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ.

Φιλίτσα Παπασωτηρίου (763)	50
Αντώνης Φ. Κωτσιαιρίδης (769)	20
Δημήτριος Κοντακτής (770)	20
Λάμπρος Ξυδιάς (771)	20
Παναγιώτης Ξυδιάς (772)	15
Αναστάσιος Καραδήμας (773)	15
Βασιλική Σουλιώτη - Μεσσανίτη (774)	20
Δημήτριος Παπαδημητρίου (775)	50
Γεώργιος Κορκόντζελος (776)	20
Χρήστος Κ. Τσιούκης (777)	200
Θωμάς Κίσσας (778)	30
Γεώργιος Ι. Καφαντάρης (779)	10
Κων/νος Χρ. Βασιλάκος (780)	20
Κων/νος Νάκας (782)	20
Γεώργιος Λιανός (783)	20
Ιωάννης Ζογλοπίτης (785)	20
Φώτης Καρλάφτης (786)	20
Ευρυδίκη Λέκκα (787)	20
Κων/νος Α. Τσιμάκης (791)	20
Δημήτριος Κίσσας (792)	40
Μάνθος Ζαχαρής (794)	20
Παναγιώτης Χαβδόυλας (795)	20
Χρήστος Μητρόπουλος (796)	30
Θωμάς Απ. Βρέκος (797)	50
Θωμάς Ζαχαρής (798)	20
Αγυλλέας Γρυμπογιάννης (799)	20
Βασίλειος Κατασάρης (803)	15
Αναστάσιος Νάκας (804)	70
Μάρκος Ζαχαρής (805)	30
Βασίλειος Τσιούκης (806)	20
Φρειδερίκη Τσιούκη (807)	20
Σταυρούλα Κωνσταντάγκα (808)	20
Αναστασία Ράπτη - Γιαννούλη (809)	20
Λεωνίδας Παπαδημητρίου (810)	30
Δημήτριος Φ. Ράπτης (811)	30
Μαρία Δ. Ράπτη (812)	30
Αθανάσιος Ράπτης (813)	20
Χρήστος Σιώκος (814)	10
Ευάγγελος Τράντος (815)	20
Θωμάς Τσιούτσουρας (817)	20
Κώστας Δερματάς (818)	20

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Επιτυχίες

1. Η **Αρετή Αθ. Γκορτσά**, κατά τις πανελλήνιες εισαγωγικές εξετάσεις ανεδείχθη πρώτη στον Ν. Καρδίτσας με βαθμό πρόσβασης 19,47 και εισήχθη 2η πανελλαδικά στη σχολή Μηχανολόγων μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.
2. Η **Βιργινία - Ευδοξία Ζαχαρή** του Μάρκου εισήχθη στην σχολή Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.
3. Ο **Λάμπρος Ευθυμίουπουλος** του Χρήστου και της Χριστίνας Γριβέλλα εισήχθη στο Μαθηματικό τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών.
4. Η **Βασιλική Χαβδόυλα** του Χρήστου εισήχθη στη φιλοσοφική σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών.
5. Η **Μαρία Κωτούλα** του Σωτηρίου και της Σαββούλας Κορκόντζελου εισήχθη στη Γαλλική Φιλολογία του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.
6. Η **Αγγελική Τσιότσα** του Δημητρίου εισήχθη στη σχολή Μηχανικών Πληροφορικής Τ.Ε. - ΤΕΙ Ηπείρου - Άρτα.
7. Ο **Θωμάς Τσιούκης** του Λάμπρου εισήχθη στη σχολή Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής Επιστήμης του ΔΠΘ - Κομοτηνής.
8. Η **Αλεξάνδρα Μπολσή** του Κλεομένη και της Αγγελικής Ζαχαρή εισήχθη στη Νομική σχολή του ΑΠΘ.
9. Η **Μυρτώ Καλαμάρα** του Άγγελου εισήχθη στη σχολή Πολιτικών Μηχανικών του ΔΠΘ - Ξάνθη.
10. Ο **Δημήτριος Φράγκος** του Γεωργίου και της Ρούλας Κωστάκου εισήχθη στη σχολή Τεχνολογίας Τροφίμων του ΤΕΙ Θεσσαλίας - Καρδίτσα.
11. Η **Αγορίτσα Μανώλη** του Φωτίου εισήχθη στο τμήμα λογιστικής και χρηματοοικονομικής του ΤΕΙ Ηπείρου - Πρέβεζα.
12. Η **Πολυξένη Αμπατζή** κόρη της Ευαγγελίας Η. Νάκα εισήχθη στη σχολή Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Διακρίσεις συγχωριανών

- Ο **Φώτης Νασιάκος**, πρώην αρχηγός της ΕΛΛ.Α.Σ., ορίστηκε ειδικός σύμβουλος του υπουργού Υποδομών Μιχ. Χρυσόχοιδη.

Γέννηση

- Ο **Σωτήρης Κων. Πολύζος** και η **Δώρα Κων. Μητέρα** απέκτησαν κοριτσάκι στις 15/06/2013. Να τους ζήσει.

Βαπτίσεις

- Ο **Δημήτρης Παπαστέργιος** και η σύζυγός του **Σοφία Ευθυμιάδη** βάπτισαν το γιο τους στις 16/6/13 και του έδωσαν το όνομα Γεώργιος. Νονός ήταν ο **Λάμπρος Ντίνας**.
- Ο **Παναγιώτης Φέτσιος** και η σύζυγός του **Μαργαρίτα** βάπτισαν τα δίδυμά τους στις 16/8/13 και τους έδωσαν το όνομα Αναστάσιος και Χρυσούλα.

Γάμοι

1. Ο **Αναστάσιος Ζαχαρής** του Αριστείδη και της Γεωργίας και η **Πραξιδέα Ξεπαπαδάκη** τέλεσαν θρησκευτικό γάμο στις 11 Μαΐου 2013, στο Βόλο.
2. Ο **Αγγελος Θεάκος** του Βαίου και της Αγαθής και η **Αναστασία Πλαστόρα** του Ευσταθίου τέλεσαν θρησκευτικό γάμο στις 27 Ιουλίου 2013 στον Ι.Ν. Αγ. Αναργύρων, στο Βόλο.
3. Ο **Κων/νος Παν. Ρίζος** και η **Αναστασία Βασ. Κωτσιαιρίδη**, τέλεσαν τους γάμους τους στις 17/8/2013, στην εκκλησία της Αγίας Παρασκευής, στο Παλιόζωγλοπι.
4. Ο **Κων/νος Σιώκος** του Ιωάννη και η **Δώρα**

Ντανοβασίλη τέλεσαν θρησκευτικό γάμο στις 24 Αυγούστου στον Ι.Ν. Αγ. Μηνά, στην Καρδίτσα.

5. Ο **Θωμάς Τσιούκης** του Παναγιώτη και η **Νικολέτα Μουράκη** τέλεσαν θρησκευτικό γάμο στις 5/9/2013 στο παρεκκλήσι της Αγίας Παρασκευής, στο Παλαιόκαστρο Θεσσαλονίκης.

Θάνατοι

1. Απεβίωσε στις 17 Απριλίου 2013 σε ηλικία 95 ετών η **Αγλαία Παπαδημητρίου** του Γεωργίου και της Αλεξάνδρας, συζ. Ιωάννη Κιφονίδη. Η Αγλαία σε νεαρή ηλικία ακολουθήσε τα δύο αδελφία της στην αντίσταση. Μετά το θάνατο στα βουνά του αδελφού της Βασίλη, αξιωματικού του στρατού, που έλαβε μέρος στην Αντίσταση, κατέφυγε στην Πολωνία με τον αδελφό της Περικλή το γνωστό "καπεταν-Ίταμο". Εκεί έκανε οικογένεια και μεγάλωσε τρεις κόρες και έναν γιο, πιλότο της Πολωνικής αεροπορίας. Ευτύχησε να δει επιτό εγγόνια και τρία δισέγγονα.

2. Στις 17 Μαΐου απεβίωσε, όπως γράψαμε στο προηγούμενο φύλλο, ο **Γιάννης Καραγιάννης**, ο μακροβιότερος συγχωριανός μας, σε ηλικία 106 ετών. Στη μακρά και πολυτάραχη ζωή του ο Γιάννης υπήρξε δικηγόρος, Ειρηνοδίκης, Πρωτοδίκης, αγωνιστής της Εθνικής Αντίστασης και κατάκτησε επίτιμους τίτλους, όπως: Επίτιμος Πρόεδρος Εφετών, Επίτιμος δικηγόρος, Εθνοσύμβουλος, Γενικός Διοικητής Θεσσαλίας Π.Ε.Ε.Α. Ο Γιάννης και ο αείμνηστος αδελφός του Δημητράκης υπήρξαν δωρητές αξιόλογης περιουσίας στο Μορφωτικό Σύλλογο του χωριού μας. Ο Σύλλογος τον τίμησε εκδίδοντας το βιβλίο του: "Αγώνες και Αγωνίες".

3. Απεβίωσε στις 4 Ιουνίου 2013 σε ηλικία 90 ετών και ετάφη στην Αθήνα, ο **Λάμπρος Λέκκας** του Χρίστου, δάσκαλος από το Αιματικό, συζ. της συγχωριανής μας Ευρυδίκης Ευθ. Παπαδημητρίου.

4. Απεβίωσε στις 18 Ιουνίου 2013 σε ηλικία 71 ετών ο **Λάμπρος Κολοβός** συζ. της Παρασκευής Α. Ξυδιά.

5. Απεβίωσε στις 21 Ιουνίου 2013 σε ηλικία 83 ετών η **Ελευθερία Κων. Καρρή**, πρώην προϊσταμένη του Νοσοκομείου Καρδίτσας.

6. Απεβίωσε στις 13 Ιουλίου 2013 σε ηλικία 95 ετών, ο **Παναγιώτης Τζαβέλλας**, συζ. της Λίτσας Α. Κατσιούλα.

7. Απεβίωσε στις 17 Ιουλίου 2013 σε ηλικία 85 ετών ο **Αναστάσιος Κωστίκας**.

8. Απεβίωσε στις 27 Ιουλίου 2013 σε ηλικία 87 ετών η **Αντιγόνη Δήμου**.

9. Απεβίωσε στις 6 Αυγούστου 2013 σε ηλικία 52 ετών η δασκάλα **Ευαγγελία Κων. Μπούτλα**, συζ. Νικολάου Σκόδρα.

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ

ΕΔΡΑ

ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γεώργιος Κατσιούλας

τηλ. 6976777462

Λάμπρος Α. Γριβέλλας

τηλ. 2441020480

Βασίλης Χ. Καραγιάννης

τηλ. 2441020592

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Μ. Αλεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ευπρόσδεκτα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

Προς τα Μέλη του Συλλόγου και τους Συνδρομητές της εφημερίδας Ζ.Χ.

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι του χωριού μας,

Τα μοναδικά έσοδα του Συλλόγου είναι οι εισφορές των μελών μας και των συνδρομητών της εφημερίδας.

Για την απρόσκοπτη έκδοση της εφημερίδας και τη λειτουργία του Μορφωτικού Συλλόγου παρακαλούμε να μη ξεχνάτε την οικονομική συνδρομή σας ή ενίσχυσή.

Χρήματα μπορείτε να δίνετε στα μέλη του Δ.Σ. και της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας ή να καταθέτετε στο λογ/σμό **368/558733-64** της **Εθνικής Τράπεζας** αφού δηλώσετε **το όνομά σας**.

Το καλντερίμια του Ζωγλοπιού

"Αφερύμ, Στέργιο, Λάζαρε!"

Διαβάστε από τη σελ. 10

κεφαλτσάλια, για να μην γλιστρούν τα ζώα.

Την εποχή της τουρκοκρατίας, μεταξύ των άλλων επαχθών καταναγκασμών, στους οποίους υπέβαλαν οι Τούρκοι τους ραγιάδες, ήταν και η υποχρέωση να επισκευάζουν τους δρόμους και τα γεφύρια για να δέρχονται σκυλιάτα τα σουλτανικά στρατεύματα.

Καλντερίμια στους δημόσιους δρόμους της περιοχής μας, σε μεγάλη έκταση, έγιναν την εποχή του διαβόητου Αλή πασά, όταν εκείνος έγινε σαρπάτης της Θεσσαλίας. Ο Αλής, στην προσπάθειά του να συνδέσει τους οικισμούς της επικράτειάς του με τα εμπορικά κέντρα της εποχής, που ήταν τα Γιάννινα κυρίως, αλλά και μικρότερες πόλεις (Καρπενήσι, Λαμία, Υπάτι κ.ά.), τόσο για τη διευκόλυνση του εμπορίου όσο και για τη σφάλτη διέλευσης των στρατευμάτων του, υποχρέωσε τους κατοίκους να κατασκευάζουν δρόμους και γεφύρια που διέρχονταν από τα χωριά τους και να τους διατηρούν σε καλή κατάσταση.

Αυτή την εποχή οι Ζωγλοπότες ανέλαβαν την κατασκευή και συντήρηση του δρόμου: Σάκλιζο-Ζωγλόπι(Παλιοζωγλόπι)-Ίταμο, μέχρι Γιαννουσάκι, τον οποίο επίτηδες τον παλιά μέρη με καλντερίμια. Τότε κατασκευάστηκε και το γεφύρι στο Χάισμα. Η λέξη "Χάισμα" παραμένει σε κάποια οικία, που πρώτα να χρησιμοποιούν για τη στέγαση οδοφυλάκων. Το γεφύρι στα Χάισμα αναγνωρίστηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού ως "Διοικητικό Μνημείο" αλλά καμιά μέριμνα δεν λήφθηκε για τη συντήρησή του και, αν στέκει ακόμα όρθιο, αυτό οφείλεται στη στέρεη κατασκευή του και στο γεγονός ότι με την παράκαμψη του δρόμου δεν δέρχονται από αυτό φορτία. Σε ορισμένα σημεία που απέφυγαν την επίσκεψη της μουλντζόρας, σώζονται ακόμα μερικά απομεινάρια εκείνων των καλντεριμίων, όπως αυτό της φωτογραφίας.

Οι Ζωγλοπότες, όσο και αν δυσανασχετούσαν για την καταναγκαστική εργασία στην κατασκευή και συντήρηση των δρόμων, εντούτοις, με τον καιρό, αναγνώρισαν ότι το έργο ήταν πολιτικά ωφέλιμο και για τους ίδιους και δεν παρέλειπαν να εργάζονται με ζήλο για την επισκευή του δρόμου, κυρίως από την Καμάρα ως το Παλιοζωγλόπι, τόσο κατά την εποχή της ύστερης τουρκοκρατίας όσο και μετά την απελευθέρωση, διότι, το τμήμα αυτό υπερέφερε συχνά από κατολισθήσεις.

"Αφερύμ, Στέργιο, Λάζαρε!"

Η ιστορία ανάγεται στα τελευταία χρόνια της τουρκοκρατίας, μεταξύ 1879-1881, αν λάβουμε υπόψη την ηλικία των δύο νεαρών Ζωγλοπιτών. Πρόκειται για τον Στέργιο Αναστασίου Ζαγορά (έτος γεννήσεως 1862) και Λάζαρο Ζάχορ Τσιούκη (έτος γεννήσεως 1866). Οι δύο νεαροί -γεροδεμένα τοσπανόπουλα- μαζί με άλλους χωρικούς εργάζονταν στην επισκευή του δρόμου: Καμάρα-Παλιοζωγλόπι κάτω από την επίβλεψη Τούρκου αγά. Οι δύο τους μετέφεραν ασήκωτες πέτρες από το ποτάμι στο δρόμο και κάθε φορά που το έβλεπε αυτό ο αγάς αναφωνούσε με θαυμασμό: "Αφερύμ, Στέργιο, Λάζαρε!", (μπράβο σας Στέργιο και Λάζαρε!). Η φράση έγινε παροιμιώδη στο χωριό και επαναλαμβάνεται ακόμα και σήμερα για όποιους επιδεικνύουν υπερβολικό ζήλο στην εργασία.

10 Δεκεμβρίου 1907

Πέντε θαρραλίοι Ζωγλοπότες πατούν πόδι στο Νέο Κόσμο

Συνέχεια από τη σελ. 1

αντιλήφτης από Παράσι και άφιξης στη Νέα Υόρκη, την κατανοή των επιβατικών, ακόμα το ύψος και το χρώμα των ματιών αυτών.

Η μετακίνηση υπήρξε μια μεγάλη κούραση για τον τόπο μας. Γενεσιουργός αυτή είναι η φτώχεια, η οποία από αρχαιότητα χρόνις ταλαιώνει τη χώρα μας. "Τη Ελλάδα ποιά εύφρατος έστι" έλεγε ο Βασιλιάς της Σπάρτης Δαμάρτας και γι' αυτό σπινιάζονται να μεταναστεύουν αματέλ δημιουργώντας νέες πατρίδες τις λεγόμενες παπικές.

Το πρόβλημα τόσο στο μικρό βασίλειο της Ελλάδας όσο και γενικότερα στα Βαλκάνια ήταν πολύ οδυνηρό. Φτώχεια, σιχώρα, μείζονα, οργανωμένη, κακός συνήθως διαβίωσης κακός συνήθως υγιεινής και υποανάπτυκτες οικονομικές συνθήκες χωρίς δουλειά και μεροκάματο. Μη ξεχνάμε ότι οι Βασιλείς αγρότες ήταν καλλήγειο των ταπεινών και η ζωή τους ήταν πολύ σκληρή αφού εργάζονταν από τριτογενείς συνθήκες από το χωράφι μέχρι το σούραμα. Πέραν αυτού μεσολάβησε ο σκληρός ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897 ο οποίος ανακάλυψε την Ελλάδα και η Ελλάδα πλήρωσε 130 εκατομμύρια χρυσά γρόλλια στους Τούρκους πολεμική αποζημίωση. Επειδή η Ελλάδα ήταν πάντα οδωδία το χρήμα αυτό ανέλαβαν να το δώσουν οι μεγάλες δυνάμεις Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία και για να εξοφλούσαν τα κεφάλαιά τους επέβαλαν τον διεθνή Οικονομικό Έλεγχο, μια σύμβαση Τρόικα θα λέγαμε. Όλα αυτά συνέβησαν στο μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα προς την Αμερική.

Η Αμερική ή η νέα Ήπειρος όπως συνήθως την αποκαλούν τότε μετά την απελευθέρωση από τον σκληρό ζυγό και την εμφύλιο πόλεμο στις αρχές του 20ού αιώνα έβλεπε το βασικό θέλημα για την μελλοντική της ανάπτυξη. Χρειαζόταν λάμνα, οδοφράγματα για να επικοινωνούν μεταξύ τους οι απόμακρες εκτάσεις, εργασία χέρια για την ανάπτυξη της βιομηχανίας της, η οποία βρισκόταν στα απόγεια, στο έρημο και για την εξόρυξη πρώτων υλών από τα έρημα και τίποτα εργαζόταν. Κοντολογίες και με λίγα λόγια χρειαζόταν μεγάλο εργατικό δυναμικό και εκατομμύρια εργατικά χέρια για την υλοποίηση του μεγάλου στόχου που έβλεπαν οι Η.Π.Α. Έτσι ανέλαβαν να λάμνα τους και δίδονταν από τις άλλες ηπείρους εργάτες αγάστη εργασία, χρώματος και πολιτισμού. Βασίστες από νέους και νέες έβρισκαν από τα διάφορα λάμνα της γηραιάς και εκατομμύρια άνθρωποι μετακινούνταν στις Η.Π.Α. στη χώρα των ελπίδων, των μεγάλων προσδοκιών και των ανείνων για μια καλύτερη και ευμερούσα ζωή. Στο χωριό αυτό των μεταναστών συμμετείχαν και πολλοί εκπαπιδες χιλιάδες Έλληνες από την ελευθερία και ανέλυσμένη Ελλάδα.

Το ταξίδι για τις Η.Π.Α. την εποχή εκείνη ήταν καιροστικό, επίπονο και επικίνδυνο και διάρκεια μηνών. Τα καράβια της εποχής εκείνης δεν διέθεταν τις ανέσεις που έχουν τα σημερινά τουριστικά πλοία αφού δεν είχαν ούτε ψυγεία τόσο αναγκαία και απαραίτητα για τη διαβίωση εκατοντάδων ανθρώπων. Ποι επικίνδυνο ήταν το ταξίδι το χειμώνα όπου ο Ατλαντικός ωκεανός ήταν πάντα φοβεροκαυμένος και τα κύματα σπινάκων σαν βουνά. Σχετικά ένα τραγικό της εποχής εκείνης μιλώι καθαρά για τους κινδύνους του ταξιδιού. "Όσοις θέλει να πάει στην Αμερική πρώτα να συλλογισθεί. Ξαφικά μέρες θέλουμε φορτωμένες οι σκαφινάματα..."

Το αυτίρρο, λοιπόν έτος 1907 πέντε τολμάρια και ριζοκύνια Ζωγλοπότες αποφασίζουν το φθινόπωρο να μεταβούν για τις Η.Π.Α. για να καζιτρήσουν. Είναι όλοι νέοι, ελεύθεροι, εκτός από τον Αναστάση Γεωργιά ο οποίος είναι 37 ετών και έχγαμος, οι υπόλοιποι είναι ηλικίας κάτω των είκοσι ετών και είναι: 1) Χρήστης Καραγιάννης με έτος γέννησης το 1890, Μπαλίκας Αναστάσιος γεννηθείς το 1889, Νίκος Ανδρέας γεννηθείς το 1890 και Ρίττης Δημήτριος σύμφωνα με το Μητρώο Αγρόνων το 1894 πράγμα που προκύπτει να παραγραφεί διότι το 1907 θα έφτανε να ήταν 13 ετών.

Για να ταξιδέψουν κανένας τότε στις Η.Π.Α., έπρεπε να εκπλήρουν ορισμένες προϋποθέσεις όπως να είναι εθνικός, αρτημής, να έχει δικό του άνθρωπο να τον υποδεχθεί και τέλος να διαθέτει ένα αριθμό δολαρίων για να καλύψει το πρώτο έξοδα διαμονής του έως ότου βρει δουλειά. Το τελευταίο, δηλαδή η κατοχή δολαρίων αποτελούσε βασική προϋπόθεση για τη διαμονή του μετανάστη όπως και η ύπαρξη προσώπου που θα τον υποδεχόταν και θα τον βοηθούσε για εξόρυξη εργασία.

Οι πέντε Ζωγλοπότες υπάκουσαν από τον Παράσι για τις Η.Π.Α. στις 12 Οκτωβρίου 1907 και έφτασαν στο λάμνο της Νέας Υόρκης στις 15 Δεκεμβρίου 1907. Το πλοίο ήταν γαλλικών συμφερόντων και λέγονταν Μοσάλλια. Αυτή τη φορά μετέφερε, σύμφωνα με τις επίσημες καταστάσεις αυτοί 294 μετανάστες εκ των οποίων οι 5 ήταν Ζωγλοπότες, 12 από διάφορα χωριά της Κερίδας, όπως από το Κατρίγιο, Καστανό, Κερσά, Μουρομμά, Γρέκισα. Πολλοί Έλληνες ήταν από την Μ. Ασία, Θράκη, Μικεδονία και Ήπειρο που οι παραγές αυτές τελούσαν υπό τον οθωμανικό ζυγό.

Το πλοίο προεγγήγε κατά καιρούς τα μεγάλα λάμνα των χωριών της βορείου Μοσάλλια, παρέμεινε όσο χρόνο χρειαζόταν για να πάρει τους υποψήφους μετανάστες και από την Περγαμόλια και πέρα ρίχονταν στον Ατλαντικό Ωκεανό και ολεταγής αρμυρέλι για το μεγάλο λάμνο της Νέας Υόρκης.

Στο πλοίο Μοσάλλια εκτός από τους 294 μετανάστες υπήρχαν ναυτοί, υπηρέτες προσωπικό, γιατροί και υπηρέτες, η οποία κατέγραφε τα στοιχεία των υπηφίρων μεταναστών. Όλο αυτό διατηρούσε σε όλη τη κατάσταση στο Μουσείο Μεταναστών της νήσου Ellis της Νέας Υόρκης και για τους 5 συγχωριανούς μας μετανάστες μετέλινε το παρακάτω προσωπικό δεδομένο.

1) Γεωργιάς Αναστάσιος, έτος 35, δολάρια που κατέχει 30, πρόσωπο υποδοχής Ευάγγελος Νίκος, κέτονος Lowell Μοσάλλιας, οδός Market 472, ύψος 5,8 πόδια (1,78 m) επιδεξιότητα καρή, μαλλιά λευκά, χρώμα οφθαλμών καστανό, πατριάρχης. Ο Ακ. Γεωργιάς γεννήθηκε το 1870 και ήταν τότε 37 ετών. Φοίτασε πρώτα το μαλλιά του άσπρινα παρά την ηλικία του.

2) Καραγιάννης Χρήστος, Εσθονία πληροφορία από τον ίδιο, έφερε πάνω του 34 δολάρια και δεν ενισχυοειρήθηκε τις Η.Π.Α. Άλλωστε γνωστός από την Αμερική ο Κοντοσάκης Νικόλαος που έμεινε στο Lowell της Μοσάλλιας οδός Market 472. Κατάσταση υγείας καλή (φυσιική και πνευματική) χωρίς ανιστηρία ή παράρωρηση, ύψος 5,9 πόδια (1,80 m),

χρώμα επιδεξιότητα σκούρα, χρώμα μαλλιών μαύρο και χρώμα ματιών καστανό, χωρίς κανένα σημάδι αναγνώσεως.

3) Μπαλίκας Αναστάσιος, Κατέχει 25 δολάρια και θα τον υποδεχόνταν ο εφορτής του Σπύρος Χαβριλάς από το Κατρίγιο που έμεινε στο Lowell της Μοσάλλιας, οδός Market 382, ετών 19, ύψος 5,3 πόδια (1,62 m) επιδεξιότητα σκούρα, μαλλιά ξανθά και μέλα καστανά.

4) Νίκος Ανδρέας, Έτών 19, δεν έφερε δολάρια, διότι είχε στις Η.Π.Α. τον πατέρα του Βαγγέλη Νίκα, ο οποίος έμεινε στο Lowell της Μοσάλλιας, οδός Market 472. Ύψος 5,2 πόδια (1,58 m), επιδεξιότητα ανοιχτή (φυσιική), χρώμα μαλλιών ξανθό και ματιών γαλάζιο. Έφερε σημάδι από πύλη.

Όλα τα πλοία που έφεραν μετανάστες τους αποβιβάζον στο κέντρο υποδοχής στο μικρό νησί Ellis όπου θα υποβιβάζονταν σε σχολαστικές εξετάσεις πριν πάρουν την κάρτα κυκλοφορίας και τους σταθρέσουν την ελευθερία διακίνησης.

Το σύμβολο που χρησιμοποιήθηκαν κατά τις ισπανικές εξετάσεις ήταν:

B = Back επιστροφή (απόλαση) στη χώρα του ορί' όσον δεν ήταν υγιής, δεν είχε άνθρωπο υποδοχής και δεν έφερε τον απαιτούμενο αριθμό δολαρίων.

C = επιπλοκή/όδο

CT = τράυμα

E = μέλα

F = πρόσωπο

FT = πόδια

G = βρογχική/η

H = καρδιά

K = κήλη

L = καλντερίμια

P = κατάσταση των πνευμόνων

PG = εγκυμώση (για τις γυναίκες)

X = υποψία διανοητικής ανεπάρκειας

⊙ = σκληρή σημάδια φυσικής βλάβης

Αφού ο μετανάστης περνούσε τον Γολγοθά των ισπανικών εξετάσεων έπρεπε να περιμένει ακόμη για να σταματήσει η ταυτότητα κυκλοφορίας η οποία δεν ήταν τίποτε άλλο παρά μια επίσημη κάρτα με ορισμένο η οποία έφερε όλα τα προσωπικά στοιχεία του κατόχου της και μετά έπαιρνε την πολυπόθητη άδεια εισόδου στις Η.Π.Α. όπου πολλοί συνήθως και απογοητευμένοι

Η κάρτα - ταυτότητα του Χρήστου Καραγιάννη

τον περιμένον στη χώρα αυτή που πίστευε ότι ήταν η χώρα της Εσπερίδας.

Το νησί Ellis που αποτελούσε για πολλούς δεκαετίες την πύλη εισόδου στο Νέο Κόσμο αποτελούσε για άλλους το νησί της χαράς και της ελπίδας και για ένα ποσοστό 2% των μεταναστών το νησί των δακρύων. Όσοι από τους μετανάστες είχαν ορισμένες παθήσεις όπως αρροδίαση κοιλιάς, τραυμάτισα κτλ. τους παρέμεναν στο μικρό νοσοκομείο που υπήρχε στο μικρό νησί υποδοχής μεταναστών, προς θεραπεία. Δυστυχώς περνούσαν τα χρόνια χωρίς να επιδέχονται το ποδόμενο για τους ασθενείς οι οποίοι έρχονταν από όλους και μερικά από πατρίδα και προσφύγων προσώπων ο θάνατος αποτελούσε τη λύση.

Ο πατέρας μου, μας διηγούνται, όπως τα γεμινάνα βρόδα, για να περύνει οι άρες της σκληρής κίνησης, υπηρέτες από τη ζωή του στην Αμερική, δεν θυμάμαι όμως εάν μας είχε για τους συνταξιούτους του συγχωριανούς και κυρίως για το Νίκο Κοντοσάκη, τον οποίο ο πατέρας μου και ο Μήτσος Ρίττης τον έβλεπαν ως πρόσωπο προστάτη στην Αμερική. Ο Νίκος πρέπει να ήταν αδελφός του Κώστα και Γιώργου Κοντοσάκη καθώς και της μητέρας μου από τη μάνα μου Θεοδωρούλα. Γι' αυτό το πρόσωπο ποτέ δεν άκουσα να το μνημονεύει ο πατέρας μου καθώς και η μάνα μου που τον είχε μπάμπη (βείο). Ο Νίκος Κοντοσάκης γεννήθηκε το 1855 και πρέπει να ήταν από τους πρώτους και ίσως ο πρώτος που μετανάστευσε στις Η.Π.Α.

Οι 5 συγχωριανοί μας μετανάστες του 1907 επέστρεψαν αργά ή γρήγορα στην Ελλάδα χωρίς να καζιτρήσουν, χωρίς να φέρουν έστω και ένα μικρό κομμάτι. Αλλά και οι άλλοι συγχωριανοί μας οι οποίοι ανέλινον σε μερικά δεκάδες δεν πρόλαβαν στην Αμερική είτε γύριζαν στην πατρίδα, είτε έμειναν εκεί μέχρι θανάτου. Ο μόνος που πρόλαβε ήταν, κατά τα λεγόμενα του πατέρα μου ο Βαγγέλης Παναγιώτης, ο οποίος έμεινε για πάντα εκεί, περνούσε τις διακοπές του με την οικογένειά του και τα καλοκαίρια του έκαναν λαμπρές σπουδές στο πανεπιστήμιο. Για τους άλλους το μεγάλο όνειρο έμεινε ανεκπλήρωτο γιατί ήταν άσπρη θερμής καρδιάς.

Από το βιβλίο της Σούλας Τόσκα-Κάμπα "ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΙΑΣ"

Ηπειρώτικα

Χαριτωμένη συντροφιά, μου λέει να τραγουδήσω κι εγώ της λέω δε μπορώ, τραγούδια δεν ηξεύρω. Κι αυτή μου λέει, όσο μπορείς κι όσα τραγούδια ξέρεις. Κι εγώ για την παρέα μου χατίρι δε χαλάω. Άνοιξε θλιβερή καρδιά κι πικραμένα χείλη, άνοιξε πες μας τίποτε και παρηγόρησέ μας. Παρηγοριά 'χει ο θάνατος κι ελεημοσύνη ο χάρος. Ο ζωντανός ο χωρισμός παρηγοριά δεν έχει. Χωρίζει η μάνα το παιδί και το παιδί τη μάνα, ο αδελφός την αδελφή κι η κόρη από τον άνδρα. Χωρίζει κι ένα αντρόγυνο πολυαγαπημένο. Στον τόπο που χωρίζουνε χορτάρι δε φυτρώνει.

Τώρα που πήρε η άνοιξη, πήρε το κλοκαίρι, τώρα φουντώνουν τα κλαδιά κι κλειούν τα μονοπάτια, τώρα ο ξένος βούλεται να πα' στα πατρικά του. Νύχτα σελώνει τ' άλογο, νύχτα το καλιγώνει, βάνει τα πέταλα χρυσά και τα καρφιά 'σημένια και τα καλιοσφύρια του κι αυτά μαλαματένια. Και η καλή του το' φεγγε με δυο κεριά στα χέρια. -Ωρα καλή σου, αφέντη μου, κι εμένα πού μ' αφήνεις; Εκεί που πας, αφέντη μου, να 'ρθω κι εγώ κοντά σου, να μαγειρεύω να δειπνάς, να στρώνω να πλαγιάζεις.

Εδω γελάμε

Ανέκδοτο

Πόσο κάνουν τα κεράσια:
Ένα όμορφο κορίτσι ρωτάει τον εξυπνάκια μανάβη της γειτονιάς:
- Πόσο κάνουν τα κεράσια;
- Ένα φιλή το κιλό, απαντάει εκείνος.
- Βάλε μου πέντε κιλά.
Ο μανάβης ζητάει πέντε κιλά κεράσια και τα δίνει στην κοπέλα περιμένοντας την ...πληρωμή.
- Αύριο θα έρθει η γιαγιά μου να σας πληρώσει, ήταν η απάντηση της κοπέλας.
Κόκαλο ο μανάβης.

Αινίγματα

1. Ανεβαίνει, κατεβαίνει και χωρίς να τρώει παχαίνει, μοναχά στριφογυρίζει κι η κοιλίτσα του γεμίζει.
2. Κλειδώνει, μανταλώνει, τον κλέφτη βρίσκω μέσα.
3. Αψυχο ψυχή δεν έχει, παίρνει τις ψυχές και φεύγει.
4. Σε κήπο δε φυτεύεται, σε περιβόλι όχι, κι ο βασιλιάς το γεύεται κι όλος ο κόσμος το 'χει.
5. Έχω ένα βαγενάκι πο' 'χει δυο λογινών κρασάκι.

ολνθ 'ς 'μρνθ ολ 'ς 'ολνμρσθ ολ 'ς
'σθρθ ο 'ς 'μλρσθ ολ 'ς

Ο βοσκός και ο σύμβουλος επιχειρήσεων!

Ο Γιώργος, βοσκός στον Ίταμο, ενώ έβσκε τα γιδοπρόβατά του στην πλαγιά της Κούλιας, βλέπει από μακριά να πλησιάζει μια αστραφτερή BMW. Ο οδηγός, ένας νεαρός καλοντυμένος, σταματάει δίπλα του, κατεβάζει το παράθυρο και του λέει:

"Αν σου πω ακριβώς πόσα γιδοπρόβατα έχεις στο κοπάδι σου, θα μου δώσεις ένα."

Ο βοσκός κοιτάει το νεαρό, κοιτάει και το κοπάδι και του απαντά ήρεμα:

"Μμμμμμ.....ναι, γιατί όχι;"

Αμέσως λοιπόν ο νεαρός κατεβαίνει από το αυτοκίνητο με ένα laptop το οποίο και συνδέει μέσω του κινητού του, με παγκόσμια σύνδεση. Αφού συνδέεται με το Internet, πηγαίνει σε μια σελίδα της NASA, και επιλέγει ένα σύστημα δορυφορικού προσδιορισμού τοποθεσίας GPS το οποίο υπολογίζει την ακριβή τοποθεσία στην οποία βρίσκονται και αποστέλλει τα στοιχεία αυτά σε ένα άλλο δορυφόρο της NASA ο οποίος σκανάρει την περιοχή και βγάζει μια φωτογραφία υπερ-υψηλής ανάλυσης. Αφού επεξεργάζεται τη φωτογραφία, στέλνει την εικόνα σε ένα εργαστήριο ερευνών στο Αμβούργο, στη Γερμανία και μετά από μερικά δευτερόλεπτα λαμβάνει ένα e-mail το οποίο εκτυπώνει στον εκτυπωτή του και αφού το διαβάζει λέει στο βοσκό:

"Έχεις ακριβώς ... 376 γιδοπρόβατα!!!!".

"Μπράβοοοο!! Όρε τι'σαι συ ρε! Ακριβώς τόσα έχω. Έχασα, μπορείς να πάρ'ς όποιο πρόβατο θέλ'ς" λέει ο βοσκός και κοιτάζει το νεαρό καθώς διαλέγει το ζώο και το μεταφέρει στο πορτ-μπαγκάζ του αυτοκινήτου.

Εκείνη τη στιγμή, λέει ο βοσκός στο νεαρό:

"Να σ' πω κι γω κάτι!..... αν βρω ακριβώς τι δλειά κάν'ς θα μου επιστρέψ'ς του πρόβατο."

Ο νεαρός το σκέφτεται για μια στιγμή και μετά λέει γελώντας στο βοσκό:

"ΟΚ, γιατί όχι."

"Ισχύ πρόπ' να 'σαι σύμβουλος επιχειρήσεων" λέει ο βοσκός.

"Απίστευτο λέει αποσβολωμένος ο νεαρός έτσι είναι!! Μα πως το μάντεψες;"

"Δεν ήταν δα και τόσο δύσκολο, λέει ο βοσκός. Ήρθες χωρίς να στου ζητή'ς κανέναν, θέλ'ς να πληρωθείς για μια απάντηση την οποία την ξέρου, σε μια ερώτηση που δεν σε ρώτ'σι κανέναν, κι όλα αυτά ενώ δεν έχ'ς ιδέα για τη δλειά μ'. Τώρα δώσι πίσω το σκύλο μ' !!!".

Η φοβερή μάστιγα της ελονοσίας Η κόμισσα και το κινίνο

Συνέχεια από τη σελ. 1

και "κακοήθης" πυρετός και προκαλεί σοβαρή βλάβη στο ήπαρ, το οποίο διογκώνεται. Αν και το κινίνο δρα κυρίως προληπτικά, το φάρμακο που εξοντώνει ριζικά το πλασμιδίο της ελονοσίας είναι η "παλουδρίνη" που νακαλύφθηκε στην Αγγλία το 1943.

Η αποτελεσματικότερη όμως καταπολέμηση της ελονοσίας είναι η αποξήρανση των ελών και ο συστηματικός ψεκασμός των στάσιμων νερών, στα οποία αναπαράγονται τα κουνούπια. Ο κάμπος της Καρδίτσας, πριν γίνει η αποξήρανση του "Βάλτου", υπέφερε από την ελονοσία. Το χαρακτηριστικό γνώρισμα των πασχόντων ήταν η ατονία, ανικανότητα για εργασία, η πρησμένη κοιλιά και το σταχτοπράσινο χρώμα του προσώπου. Η ελονοσία προσέβαλλε και πολλούς χωριανούς μας, αλλά σε πιο ήπια μορφή. Πολλοί προσβεβλημένοι από ελονοσία καραγκούνηδες δε καλοκαίρι παραθέριζαν στο Παλιοζωγλόπι, σε πρόχειρα τσαντάρια που έστηναν στη ράχη του Προφήτηλιά. Ο καθαρός αέρας, το κρύο νερό και το υγιεινό κλίμα τους βοηθούσαν να αναρρώσουν.

Θα αναφέρω και ένα παρόμοιο γεγονός που έζησα, όταν ήμουν αστυνομικός σταθμάρχης, το 1961, στον Πλάτανο Αλμυρού. Μια μέρα έλαβα ένα κατεπείγον τηλεγράφημα από το νοσοκομείο του Βόλου, να προβώ στην άμεση σύλληψη του κτηνοτρόφου, σαρακατσάνου σκηνίτη, Β.Γ., ετών 85, κατοίκου Κεφάλωσης Αλμυρού, και να τον οδηγήσω στο νοσοκομείο του Βόλου, διότι ο εν λόγω κτηνοτρόφος ήταν φορέας του μικροβίου της ελονοσίας. Ο παραπάνω κτηνοτρόφος που ήταν καραντίνα στο νοσοκομείο επί διήμερο και δεν είχε αποθεραπευθεί, μια μέρα βρήκε την ευκαιρία να δραπετεύσει και να επιστρέψει στο χωριό του. Αυθημερόν, όπως είχα καθήκον, διέταξε τη σύλληψή του και τη μεταφορά του στο νοσοκομείο του Βόλου. Όταν ο χωροφύλακας έφερε το γέροντα στο Σταθμό, και ενώ εγώ ετοίμαζα τα συνοδευτικά έγγραφα, εκείνος με δάκρυα στα μάτια με παρακαλούσε να τον αφήσω να πεθάνει στη στάνη του και όχι στο νοσοκομείο. Αν και λυπήθηκα βαθύτατα, ήμουν αναγκασμένος να εκτελέσω το σκληρό καθήκον και να τον στείλω στο νοσοκομείο. Μετά από τρεις μήνες εγώ μετατέθηκε και δεν γνωρίζω, αν ο γέρος θεραπευθήκε ή πέθανε στο νοσοκομείο.-

Λαβεράν". Το πλασμιδίο μεταδίδεται στον άνθρωπο με το τσίμπημα του θηλυκού ανωφελή κουνουπιού. Η ελονοσία εκδηλώνεται με υψηλό πυρετό κατά περιόδους εναλλασσόμενες με απύρετα διαστήματα, ως "τριταίος", "τεταρταίος"

ΛΥΣΣΑ

Μια φοβερή νόσος που ξανάρχεται ύστερα από πολλά χρόνια

Συνέχεια από τη σελ. 1

Που πρέπει να μεταχειριζόμαστε τα ζώα που δάγκασαν άνθρωπο;

1. Κάθε ζώο που δάγκασε άνθρωπο πρέπει να θεωρείται ως ύποπτο λύσας.
2. Αμέσως μετά το δάγκωμα πρέπει να συλληφθεί, να απομονωθεί, και να οδηγηθεί στο Δημόσιο Λυσαστρείο ή σε κτηνίατρο.
3. Το ζώο που δάγκασε δεν πρέπει να φωνεύεται εκτός αν παρουσιάζει φανερά συμπτώματα λύσας.
4. Η άμεση εξέταση του ζώου είναι απαραίτητη για να αρχίσει έγκαιρα η αντιλυσσική θεραπεία αν αυτό κρίνεται αναγκαίο.
5. Αν το ζώο που δάγκασε βρεθεί υγιές πρέπει να απομονωθεί και να εξεταστεί πάλι μετά από 15 ημέρες. Μόνο τότε μπορεί να είναι κανείς σίγουρος ότι δεν χρειάζεται αντιλυσσική θεραπεία.
6. Το ζώο που φονεύθηκε ή ψόφησε ή χάθηκε πριν περάσει το 15/ημέρο θεωρείται λυσασμένο.

Το κεφάλι του ζώου που ψόφησε πρέπει να αποκόπτεται και να διατηρείται στον πάγο έως ότου σταλεί στον κτηνίατρο.

Τι πρέπει όμως να κάνουμε για τον άνθρωπο;

Αν το ζώο λυσασμένο ή ύποπτο δάγκασε άνθρωπο πρέπει :

1. Να καθαριστεί αμέσως και προσεκτικά το τραύμα με σαπούνι και άφθονο νερό και κατόπιν να καυτηριασθεί με βάμμα ιωδίου. Τόσο το καλύτερο αν αυτή η εργασία μπορεί να γίνει αμέσως από γιατρό.

2. Να σπείσει ο άνθρωπος να υποβληθεί σε αντιλυσσική θεραπεία.

Που όμως γίνεται η αντιλυσσική θεραπεία;

Αυτή γίνεται σε όλα τα υγειονομικά κέντρα του κράτους που λειτουργούν στην πρωτεύουσα κάθε νομού.

Για να αποφύγουμε τον τρομερό κίνδυνο της λύσας και την ταλαιπωρία της αντιλυσσικής θεραπείας πρέπει να προσέχουμε και να προφυλάσσουμε τα ζώα μας.

Γι' αυτό δεν πρέπει να αφήνουμε ούτε στιγμή το σκύλο μας να гуριζει στις γειτονιές χωρίς φάχωτρο και χωρίς να το συνοδεύουμε. Είναι πιθανό να γυρίσει σπίτι με το μικρόβιο της λύσας. Να τον εμβολιάζουμε κάθε χρόνο με αντιλυσσικό εμβόλιο σύμφωνα με τις οδηγίες της κτηνιατρικής υπηρεσίας.

Βίωμα απ' την Κατοχή

του Πέτρου Σερ.Παπαζαρκάδα*

Στρατηγού ε.α. - συγγραφέα-ποιητή
μέλους της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών

Απ' τις εικόνες του παρελθόντος που 'ρχονται και παίζουν πολλές φορές μπροστά μου επιμένουν εκείνες που σχηματίστηκαν στην περίοδο των παιδικών μου χρόνων και μέχρι τον Ιούλιο του 1947, στον χρόνο δηλαδή που κι εγώ αποτελούσα μέλος της καθ' όλα οργανωμένης και ιεραρχημένης οικογένειας των Καταφυγιτών της Καρδίτσας. Η αναγκαστική μετακίνηση των ορεινών χωριών προς την ελεγχόμενη από τον Στρατό περιοχή του Κάμπου με απέκοψε κι έτσι ακολούθησα τη δική μου πορεία.

Η γενιά μου άρχισε ν' ανατρέφεται μέσα στ' αντάρτικο της Κατοχής (Γερμανο-Ιταλική:2ος Παγκόσμιος Πόλεμος) και μετά την απελευθέρωση άρχισε να χτυπιέται με την αγωνία και τους προβληματισμούς των μεγαλύτερων μας για το ξημέρωμα του αύριο. Επόμενο, λοιπόν, ήταν να ριζώσουν κάθε μορφής ζωηρά βιώματα.

Ο εξωραϊσμός, που 'ρχεται με τον χρόνο, χρωματίζει ανάλογα και τις αναμνήσεις, αφού κι αυτές επιμένουν να εμφανίζονται όλο και πιο συχνά στο προσκήνιο εκείνων που οδεύουν προς τη Δύση. Μ' αυτό ως πραγματικότητα, θ' ανασύρω για μια ακόμα φορά τον πίνακά μου και θα τον σκιαγραφήσω.

Είναι πρωινό. Βροχερό και σχετικά σκοτεινό με βαριά τα σύννεφα της κατοχικής πίεσης. Φασαρία. Τρέχω απ' την Πλατεία του Σχολείου προς την Πλατεία όπου βρίσκεται το Γιαγκλισαϊκό μαγαζάκι κοντά στον Στούμπο. Πολύς κόσμος συγκεντρωμένος. Όλοι στριμώνονται για να δουν, σχολιάζοντας και συχαίροντας. Κι εγώ μαζί. Διώχνω τους άλλους απ' τα μάτια μου και μ' ανοιχτά τ' αυτιά μου συγκεντρώνω την προσοχή μου στη σκηνή που εκτυλίσσεται.

Και να οι αντάρτες ένας-ένας, αρματωμένοι, μουσκεμένοι, λασπωμένοι, με φουσκωμένα, όμως, τα στήθα από καμάρι. Έρχονται απ' τον δρόμο που στριμώνεται ανάμεσα στα σπίτια των Κώστα Παππά και Ανδρέα Ακρίβου. Ένας καβάλα σε ζώο. Άλογο ή μουλάρι; Κι ανάμεσά τους ένα ψηλό, λιγνό, ξανθό παλληκάρι με μαύρες υψηλές μπότες. Είναι ο Γερμανός που την περασμένη νύχτα πιάστηκε απ' τους συγχωριανούς μας που καταφεραν και πάτησαν το φυλάκιο στην Καρδίτσα. Ακόμα κοιτάω αυτόν τον "εξωγήγιννο...", καθώς πολλοί στριμώνονται κοντά στην πόρτα του μικρού μαγαζιού. Κάθεται από μέσα πάνω σ' ένα σκαμνί. Τα γαλανά του μάτια περιπλανιούνται πάνω σ' όλους σαν τ' αγγίμι. Ποιες να 'ταν άραγε οι σκέψεις του;

Ο βαβαλάρης που προανέφερα, είχε έκτοτε συνδεθεί στο μυαλό μου με τον αφιγητή του ιστορικού εκείνου εγγελημάτος. Τον Λάμπρο Σεκλειζιώτη.

Περί το τέλος του 1948, και κάτω από δύσκολες για τον ήρωα συνθήκες, τον είχα συναντήσει και πάλι στην Αθήνα. Έκτοτε άκουγα γι' αυτόν περιστασιακά.

Την άνοιξη του 1987 - πασχάλινες μέρες, μπαίνοντας ένα πρωινό στο μαγαζί του Βασίλη Χαχάκου, βρέθηκα μπροστά του. Καθόταν μ' άλλους παρέα σ' ένα τραπέζι. Φάνταζε ολόιδιος. Ήταν εκείνο το παλληκάρι που μαζί με τους άλλους γενναίους συγχωριανούς μας λάμπρυναν τις ηρωικές σελίδες του αντάρτικου της Κατοχής.

Στα μάτια μου δεν είχε αλλάξει καθόλου.

Κουβεντιάσαμε ζεστά. Κάναμε παρέα για κάνα δυο μέρες κι αναπολήσαμε τα παλιά με συντροφιά τη φιλική και φιλόξενη παρουσία του Παναγιώτη Φράγκου.

Σε λίγες μέρες η κατοχική εκείνη εικόνα χτύπησε και πάλι την πόρτα μου. Τούτη τη φορά, όμως, έντονα, επιμένοντας να βγει στην επιφάνεια.

Αφού τη συνδύασα με την παραπάνω αναφερόμενη συνάντηση στο μαγαζί του Βασίλη Χαχάκου και τη γενικότερη συζήτηση που επακολούθησε, σας την παραθέτω, μέσα απ' τις παρακάτω λίγες γραμμές, σαν ελάχιστη ένδειξη φόρου τιμής στην προσφορά εκείνων...

Αρματωμένος βαβαλάρης

Στου χωριού το καφενείο καθώς ανέμελα μπαίνω
έρχομαι αντίκρι με γνωστή φυσιογνωμία.
Με ζεστασιά χαιρετώ την, πλησιάζω και προφταίνω
αναμνήσεις που φωτίζουν παιδική μου γνωριμία.

Στου χρόνου το μάκρος με συγκίνηση ανακαλύπτω
ηρώων κατορθώματα. Παραστάσεις ξεθαμπώνω
μ' ανεξίτηλα χαρακτηριστικά κι αποκαλύπτω
θεσπέσιο έργο, που απ' τη λησμονιά ξετριπνώνω.

Αρματωμένος βαβαλάρης επάνω σ' άλογο
κι από πίσω αντάρτες, συγχωριανών παλληκάρια
αιχμάλωτο σέρνουν της μαύρης μπότας παράλογο
πιασμένο τη νύχτα με μια ενέργεια καθάρια.

Οι ώρες μιλούν κι οι αναπολήσεις στεφανώνουν
διαχρονικά τις ρυτίδες, που με πάθος παλεύουν
μες στο χθες και στο σήμερα. Την πνοή τους στοχεύουν
στο χάραμα τ' αύριο, καθώς τις σκέψεις ενώνουν.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Ο κ. Απόστολος Τσολαρίδης, συνδρομητής των "Ζ.Χ.", απέστειλε στον πρόεδρο του Συλλόγου την παρακάτω επιστολή, της οποίας δημοσιεύουμε μόνο ένα μέρος, ελλείψει χώρου.

"Αγαπητέ κ. Κατσιούλα, χαίρετε και υγιαίνετε,

Γυρνώντας από τη δουλειά το απόγευμα της Πέμπτης (6/6) βρήκα με χαρά στο γραμματοκιβώτιο το νέο φύλλο της εξαιρετής ιστορικολαογραφικής εφημερίδας σας Ζωγλοπτικά Χρονικά, αριθ. φύλλου 86 (Απρίλιος-Ιούνιος 2013). Ξεφυλλίζοντάς την όμως, κι αφού διάβασα τα ωραία άρθρα του αγαπητού μου θείου σας Παναγιώτη, με τις όμορφες αναμνήσεις του από τα παιδικά του χρόνια στο χωριό και τις παλιές ιστορίες, διάβασα **"τρεις αράδες" που αφορούν τους Βλάχους και που πραγματικά με λύπησαν. Προφανώς παραγνωρίζει ο σεβαστός κ. Γριβέλλας την πρώτη του είδους διδακτορική διατριβή στην Ελλάδα, αυτή του διδάκτορα του Πανεπιστημίου Αθηνών και ειδικού Ρωμανιστή κ. Αχιλλέα Γ. Λαζάρου, Η Αρμουνική και αι μετά της Ελληνικής σχέσεις αυτής.....** (Ακολουθεί σειρά βιβλίων και άρθρων του κ. Λαζάρου σχετικών με το ζήτημα των Βλάχων). Και καταλήγει ο κ. Τσολαρίδης:

"Θα ήθελα να κλείσω την επιστολή αυτή με τα λόγια του πρώτου νεοέλληνα ιστορικού και διδασκάλου του Γένους, του Θεσσαλού Κων/νου Κούμα (Λάρισα 1777-Τεργέστη 1836), ο οποίος γράφει τα εξής: "Διασκορπισμένοι εις διάφορα χωριά ως επί το πλείστον ορεινά από της Μακεδονίας έως την Πελοπόννησον είναι οι λεγόμενοι Βλάχοι, Μακεδόνες όντες και Θετταλοί και Έλληνες το γένος... Εν γένει δε οι Βλάχοι έχουν ελληνικά σχολεία εις τα μεγαλύτερα χωριά των. Ακούουσιν ελληνιστί τα προσευχές και λιτανείας της εκκλησίας. Συμπεριφέρονται αδελφικώς με τους Γραικούς ως Γραικοί και δεν δείχνουν ούτ' εκείνοι ούτε ούτοι καμμίαν εθνικήν διαφοράν προς αλλήλους, καθώς τω όντι, είναι αμφοτέροι οι λαοί μιας πατρίδος τέκνα και των αυτών προγόνων απόγονοι".

Φιλικάτάτα

Απόστολος Τσολαρίδης, Βέροια

Δευτέρα 10/6/2013

Σύντομη απάντηση

Αγαπητέ κ. Τσολαρίδη

Κατ' αρχάς σας ευχαριστώ για την ευμενική αναφορά σας στα "Ζωγλοπτικά Χρονικά" και για το γεγονός ότι ορισμένα άρθρα τα απολαύσατε. Και έρχομαι στην ουσία της επιστολής σας, στις "τρεις αράδες"(τα εισαγωγικά δικά σας) που σας λύπησαν. Κύριε Τσολαρίδη, δεν είμαι βέβαια αρμουνιστής, ωστόσο δεν αγνώ τον κ. Λαζάρου, το έργο του και τη μεγάλη συμβολή του στην ανάδειξη της ιστορίας των Βλάχων. Είχα μάλιστα την τιμή να παρακολουθήσω σχετικές ομιλίες του στη Λάρισα και στην Καρδίτσα.

Αν καλώς κατάλαβα, η διαφορά μας, εκείνη που σας προκάλεσε λύπη, βρίσκεται στην καταγωγή των Βλάχων, διότι για την ελληνικότητα και τον πατριωτισμό τους ουδείς ποτέ διατύπωσε αντίθετη άποψη. Πολύ περισσότερο, όταν γνωρίζουμε ότι τα πρώτα ένοπλα σώματα κατά την επανάσταση του 1821 συγκροτήθηκαν, κατά το πλείστον, από Βλάχους. Στη Θεσσαλία τρανό παράδειγμα αποτελούν ο Νίκος Στονάρης και ο γαμπρός του Γρηγόρης Λιακατάς που άφησαν τα κόκαλά τους στη νησίδα Δολμά του Μεσολογγίου, θυσία στην κοινή πατρίδα. Είναι ακόμη γνωστό ότι οι Βλάχοι της Πίνδου έδειξαν ασυνήθιστο πατριωτισμό κατά τη διάρκεια του Β'παγκοσμίου πολέμου, όταν στο σύνολό τους εναντιώθηκαν στο αποσχιστικό κίνημα του διαβόητου Διαμάντη (Πριγκιπάτο της Πίνδου).

Ερχόμαστε τώρα στο επίμαχο θέμα, στην καταγωγή των Βλάχων. Επ' αυτού επικράτησαν δύο κυρίως απόψεις: Η πρώτη, η οποία έχει ισχυρούς υποστηρικτές, μεταξύ των οποίων και εκείνους που αναφέρετε στην επιστολή σας, υποστηρίζει ότι οι Βλάχοι είναι εκλατινισμένοι Έλληνες, με όλα όσα αυτό συνεπάγεται. Η δεύτερη υποστηρίζει ότι η μακρινή καταγωγή των Βλάχων προέρχεται από τη Βλαχία "Valahia ή Tara Romaneasca" στα ρουμάνικα, γνωστή και από την Ελληνική Επανάσταση (Αλέξανδρος Υψηλάντης). Την άποψη ότι η πεδινή Θεσσαλία ονομαζόταν τότε Βλαχία ή Μεγάλη Βλαχία και τα ορεινά Ανώβλαχα υποστηρίζουν κυρίως οι Κεκαυμένοι και ο Χαλκοκονδύλης: "Οι Βλάχοι προέρχονται από τα βόρεια και εγκαθίστανται στην Πίνδο και τη Θεσσαλία". Την ίδια άποψη υποστηρίζουν και οι: Ραβίνος Τουντέλα (1116), Νικίτας Χωνιάτης, Γεώργιος Ακροπολίτης, Γεώργιος Παχυμέρης και άλλοι. Και μιλάμε για τους μακρινούς 11ο και 12ο αιώνες. Ο Αραβαντινός, στη μονογραφία των Κουτσοβλάχων αναφέρει ότι Μεγάλη Βλαχία ονομαζόταν η αρχαία Ισπαιώπιδα, ο δε Ηλίας Χωνιάτης (1208) γράφει: "Επί δε τούτοις και άλλος τις άρπαξ τα Θεσσαλίας κατέχων Μετέωρα, ά νυν **Μεγάλη Βλαχία** κεκληθήσεται...". Ακόμη και στο "Χρονικό του Μορέως" αναφέρεται ότι, μετά τη μάχη της Πελαγονίας (1259) οι Μωραίτες πεζικάριοι (Έλληνες και Φράγκοι της Πελοποννήσου), νικημένοι από τον αυτοκράτορα τα Νίκαιας, διέσχισαν πεζοί τη Βλαχία:

"Μη πρου αποθάνουν άδικον θάνατον εις τον κόσμον,
όλοι επαράδοθησαν κι ο πρίγκηπας ατός του.

Ουδέν εγγύτωσαν τινές, μόνο η φτωχολογία.

Όσοι ημπορσαν έφυγαν και ήλθαν εις την **Βλαχίαν** (Δυτική Θεσσαλία)..."

Εκείνο που δεν έχει γίνει απόλυτα σαφές είναι, αν οι Βλάχοι εγκαταστάθηκαν στη Θεσσαλία ως επιδρομείς ή με τη συγκατάθεση των Βυζαντινών αυτοκρατόρων.

Η ιστορία κ. Τσολαρίδη έχει πολλές αναγνώσεις και οφείλουμε όλες να τις εξετάσουμε ψύχραιμα, χωρίς προκαταλήψεις.-

Με εκτίμηση

Λάμπρος Γριβέλλας

Εκδηλώσεις

Στον Αηλιά

Είναι το πρώτο πανηγυράκι των Ραχουλιωτών στο Παλιοζωγλόπι. Είκοσι Ιουλίου και ο κόσμος μόλις άρχισε να μυρίζεται καλοκαίρι. Γι' αυτό και οι πανηγυριώτες είναι λιγοστοί και σχεδόν όλοι χωριανοί, εκτός από μερικές ξενοφερμένες νύφες και γαμπρούς χωριανών. Εφέτος ο κόσμος ήταν αρκετός και οι δυο παπάδες μας, ο παπα-Δημήτρης και ο παπα-Γιώργης (θεός και ανηψιός) τέλεσαν την καθιερωμένη αρτοκλασία στον υπαίθριο βωμό, κάτω από τα βαθύσκια έλατα, λίγα βήματα από τη μεταθανάτια κατοικία του Χαρίλαου.

Κάτω στου Τσιόκη τη βρύση στήθηκαν καφέτος τα καθιερωμένα μικρομάγαζα: σουβλάκι, αναψυκτικά, μπύρες, τοπιουράκι... Στο ανέβασμα είδαμε κι ένα σφαχτάρι να στροβιλίζεται στη σουβλά. Στην επιστροφή, χάθηκαν τα ίχνη του...

26 Ιουλίου, στην Αγία Παρασκευή

Οι χωριανοί μας από τα παλιά χρόνια ευλαβούνταν ιδιαίτερα την Αγία Παρασκευή, τη Μεγαλομάρτυρα. Σε παλαιότερες εποχές, ο δάσκαλός μας, ο Βαγγέλης Τζωαννόπουλος, άνθρωπος βαθιά θεοσεβούμενος, κάθε χρόνο ανήμερα της γιορτής της εκφωνούσε τον πανηγυρικό και βίωνε ο ίδιος το μαρτύριο της Αγίας με θρησκευτικό πάθος που έφτανε ως το θρήνο! Στην Αγία προσέτρεχαν οι χωριανοί, ζητώντας τη μεσολάβησή της για να απαλλαγούν από κάθε νόσο και κάθε κακοτυχία. Και, για να μην τους ξεχνά, έκαναν και το καθιερωμένο τάμα: "Θέ' μ', Αγία Παρασκευούλα μ', κάμι του παιδι καλά κι 'γώ θα σι ζώσωον μι μελισσουκέρι κι θα σ' φέρου νια λαμπάδα ίσα μι του μπόι τ".

Η προγονική ευλάβεια συνεχίζεται και στις μέρες μας και στο πανηγύρι της προσέρχονται χωριανοί και ξενομερίτες για να τιμήσουν τη Μεγαλομάρτυρα.

Στη Μεταμόρφωση του Σωτήρος (6 Αυγούστου), στην Κούλια Ιτάμου

Είναι το νεότερο πανηγύρι του χωριού που χρόνο με το χρόνο δυναμώνει και τείνει να λάβει πάνδημες διαστάσεις. Περισσότεροι από κάθε άλλη χρονιά φέτος οι προσκυνητές, αν και καθημερινή(Τρίτη). Το απόγευμα της παραμονής τελέσθηκε εσπερινός και αρτοκλασία στον υπαίθριο βωμό, στο προαύλιο του ναού, απ' όπου η θέα προς τον καρδισιώτικο κάμπο είναι μαγευτική. Ανήμερα της γιορτής οι προσκυνητές κατέκλυσαν το ναό και το προαύλιο, ενώ οι γύρω πλαγιές πλημμύρισαν από παρκαρισμένα αυτοκίνητα! Στη λειτουργία χοροστάτησαν οι ιερείς του χωριού μας, ο υπέργνηρος παπα-Κώστας Κατσαρός, ο παπα-Τάσιος Ζαχαρής (συνταξιούχοι και οι δυο) και ο παπα-Γιώργης φέτιος.

Ο Μορφωτικός Σύλλογος, όπως έχει πλέον καθιερωθεί, παρέθεσε και φέτος -εντελώς δωρεάν- τη καθιερωμένη φαסολάδα, η οποία τιμήθηκε δόντως. Παρεμπιπτόντως, η φαסολάδα μαγειρεύεται κάθε χρόνο δωρεάν από το κέντρο SALE. Με τον ήχο του κλαρίνου να βοούν οι ρεματιές και οι βουνοκορφές του Ιτάμου ακολούθησε γλέντι μέχρι τις απογευματινές ώρες. Την παραμονή το απόγευμα, κατά τον Μέγα Εσπερινό, συγκίνηση προκάλεσε η συμμετοχή των δύο ηλικιωμένων ιερέων του χωριού μας του παπα-Κώστα Κατσαρού και του παπα-Τάσιου Ζαχαρή.

του Καλοκαιριού

Δεκαπενταύγουστο στην Παναγία τη "Ζωγλοπίτισσα", στο Παλιοζωγλόπι

Η προσωνυμία "Ζωγλοπίτισσα" δικαιωματικά της δόθηκε, γιατί τις τελευταίες δεκαετίες έχει καθιερωθεί ως τόπος ανταμώματος των απανταχού χωριανών. Συγγενείς και φίλοι, κουμπάροι και μακρινά ξαδέλφια προσέρχονται κάθε χρόνο, ανήμερα της γιορτής της, για το καθιερωμένο προσκύνημα, αλλά και για να γνωρίσουν κοντινούς και μακρινούς συγγενείς. Οι ερωτήσεις δίνουν και παίρνουν:

Ποιος είναι τούτος, ποια είναι εκείνη, ερωτήσεις που γίνονται για ν' αναγνωριστούν οι γαμπροί, οι νύφες και τα νέα παιδιά των ξενιτεμένων χωριανών. Τελικά, όλοι αναγνωρίζονται, οι αγκαλιές και τα φιλάκια δίνουν και παίρνουν, και ένας ακόμα κρίκος στο "δέσιμο" των οικογενειών προστίθεται.

Φέτος οι προσκυνητές ήταν πολλοί και ο χώρος γύρω από την εκκλησία κατακλύστηκε από ανθρώπους, αυτοκίνητα και τις καθιερωμένες ψησταριές και μικρομάγαζα. Σημειώνουμε ότι πρόσφατα το προαύλιο του ναού ασφαλίστηκε με σιδερένια κιγκλιδώματα και σιδερόπορτες, έτσι που οι καθημένοι στα πεζούλια να έχουν αναπauτικό στήριγμα... Στην ιεροτελεστία χοροστάτησαν: ο εφημέριος του χωριού παπα-Γιώργης και ο -πανταχού παρών-, επίσης χωριανός, παπα-Τάσιος Ζαχαρίας.

Και του χρόνου να 'μαστε καλά, να ξανανταμώσουμε...

Ρεμπέτικη βραδιά στη Ραχούλα

Επιτυχία σημείωσε η Ρεμπέτικη βραδιά που διοργάνωσε ο Μ.Σ. Ραχούλας το Σαββατόβραδο της 6ης Ιουλίου στην πλατεία του χωριού. Στην αρχή της βραδιάς χόρεψε δημοτικούς χορούς το παιδικό χορευτικό τμήμα της Ραχούλας, υπό την καθοδήγηση της χοροδιδασκάλισσας **Λίτσας Κωνσταντίνου**, το οποίο καταχειροκροτήθηκε. Επίσης μας τίμησε με την παρουσία του το χορευτικό τμήμα γυναικών του **Μ.Σ. Καροπλεσίου**, το οποίο εντυπωσίασε με τους άψογους χορούς και τις εντυπωσιακές φορεσιές του. Στη συνέχεια η ρεμπέτικη κομπανία "**Τετράς**" κράτησε συντροφιά στους παρευρισκόμενους με δημοτικά και λαϊκά τραγούδια και ο χορός κράτησε μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες.

Το παιδικό χορευτικό της Ραχούλας

Το χορευτικό του Καροπλεσίου

ΠΡΟΣΕΧΟΥΜΕ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΜΑΣ

Τσιμπήματα εντόμων
Πρόληψη και Αντιμετώπιση

Πώς θα προστατεύσετε το σπίτι και την οικογένειά σας

Τα Έντομα τσιμπούν για να τραφούν με αίμα. Τα τσιμπήματα συνήθως δεν πονούν, αλλά ο κνησμός που ακολουθεί προκαλεί ενόχληση. Είναι ιδιαίτερα ενοχλητικό όταν τα τσιμπήματα είναι πολλά ή επαναλαμβάνονται. Αυτό ισχύει συχνά με μασητικά έντομα στο σπίτι, ιδίως σε περιπτώσεις ψύλλων ή κοριών (μασητικά, λέγονται τα έντομα που δεν έχουν κεντρί, αλλά δαγκώνουν). Ωστόσο, μπορείτε να απαλλάξετε το σπίτι σας από οποιοδήποτε μασητικό έντομο και με βασικές προφυλάξεις να μειώσετε σημαντικά τους κινδύνους του υπαίθρου.

Μασητικά Έντομα και η Υγεία Σας

Σε πολλά μέρη του κόσμου, τα μασητικά έντομα μεταδίδουν σοβαρές ασθένειες, όπως Μαλάρια, Τύφο, Κίτρινο Πυρετό, Ιό Δυτικού Νείλου και Εγκεφαλίτιδα. Για να επισκεφθείτε τροπικές χώρες, προγραμματίστε εμβολιασμούς εγκαίρως και φροντίστε να αποφύγετε την έκθεση σε τσιμπήματα μασητικών εντόμων. Ωστόσο, στη χώρα μας, η μετάδοση ασθενειών από μασητικά έντομα είναι σπάνια. Υπάρχει μικρός κίνδυνος μόλυνσης από Μπορρελίωση (νόσο του Λάιμ) από τσιμπούρια που ζουν σε χορταριασμένες περιοχές όπου υπάρχουν ελάφια ή ζώα εκμετάλλευσης. Ο κύριος κίνδυνος από μασητικά έντομα, είναι ο ερεθισμός που προκαλούν στο δέρμα. Όταν τσιμπούν τα έντομα, εμψεκάζουν σάλιο για να μην πήξει το αίμα. Είναι η ανοσολογική αντίδραση σε αυτό το σάλιο που προκαλεί τον ερεθισμό.

Ευαισθησία σε τσιμπήματα εντόμων

Φαίνεται ότι τα έντομα προτιμούν να τσιμπούν κάποια άτομα περισσότερο από άλλα, και έχουμε διαφορετικά επίπεδα ευαισθησίας σε τσιμπήματα. Γενικά όμως, αυτοί που είναι πιο ευαίσθητοι είναι τα παιδιά και αυτοί που δέχονται τσιμπήματα πιο συχνά. Τα τσιμπήματα των εντόμων σπάνια χρειάζονται ιατρική περίθαλψη. Ωστόσο, καλέστε αμέσως ασθενοφόρο αν ένα τσίμπημα προκαλέσει πρήξιμο στον λαιμό, το στόμα ή τη γλώσσα, και εμποδίζει την αναπνοή. Ο κίνδυνος για αλλεργική αντίδραση είναι μεγαλύτερος από κεντρίσματα εντόμων (συνήθως σφήκες ή μέλισσες) από ότι τσιμπήματα εντόμων. Και σε αυτή την περίπτωση, καλέστε ασθενοφόρο αν υπάρχουν υποψίες για κέντρισμα και εκδηλώνεται σοβαρή αλλεργική αντίδραση.

Θεραπεία για τσιμπήματα εντόμων

Η σημαντικότερη αγωγή για τσιμπήματα εντόμων είναι να καθαριστεί η πληγή. Αν έχουν μείνει υπολείμματα του εντόμου στην πληγή, αφαιρέστε προσεκτικά, με τα νύχια ή με τσιμπιδάκι των φρυδιών. Στη συνέχεια καθαρίστε το τσίμπημα με σαπούνι και νερό ή αντισηπτικά μαντηλάκια. Το πρήξιμο μπορεί να ανακουφιστεί αμέσως μετά το τσίμπημα αν καλυφθεί με μια κρύα κομπρέσα, όπως πάγο τυλιγμένο σε ύφασμα (όμως ποτέ μην τοποθετείτε πάγο απευθείας επάνω στο δέρμα). Το πρήξιμο από το τσίμπημα μπορεί να πάρει πάνω από μια εβδομάδα για να υποχωρήσει και μπορεί να προκαλεί κνησμό για αρκετές μέρες. Ο κνησμός και το πρήξιμο μπορούν να ανακουφιστούν με αντιισταμινικές κρέμες για τσιμπήματα και κεντρίσματα. Μπορούν επίσης να βοηθήσουν τα αντιισταμινικά από το στόμα ("χαπάκια αλλεργίας"), ιδίως σε περιπτώσεις πολλαπλών τσιμπημάτων. Προσπαθήστε να μην ξύνετε τα τσιμπήματα, καθώς αυτό θα αυξήσει τον κνησμό και μπορεί να οδηγήσει σε μόλυνση από βακτήρια.

Συμβουλευτείτε γιατρό αν:

- Το πρήξιμο ή ο πόνος είναι τόσο ισχυρά ώστε να εμποδίζουν την κίνηση ή τον ύπνο
 - Το πρήξιμο συνεχίζει να χειροτερεύει περισσότερες από μία μέρες μετά το τσίμπημα
 - Το τσίμπημα δείχνει να έχει μολυνθεί.
- Επαναλαμβανόμενα τσιμπήματα όπως αυτά που προκαλούνται από μολύνσεις ψύλλων μπορεί να οδηγήσουν

σε ευαίσθητο δέρμα και δερματίτιδα. Συμβουλευτείτε φαρμακοποιό ή γιατρό για την αντιμετώπισή τους.

Μασητικά έντομα στο σπίτι

Η μόλυνση από μασητικά έντομα στο σπίτι μπορεί να είναι ενοχλητική, ωστόσο δεν υπάρχει λόγος να τα ανεχόμαστε, καθώς υπάρχουν τρόποι αντιμετώπισής τους. Στη χώρα μας, οι τρεις πιο κοινές πηγές τσιμπημάτων από έντομα στο σπίτι, είναι:

Κουνούπια και άλλες μασητικές μύγες

- Συνήθως τσιμπούν μετά τη δύση του ήλιου ή τη νύχτα.
- Συνήθως βρίσκονται κοντά σε σχεδόν λιμνάζοντα ύδατα.
- Συχνά απαντώνται στα ταβάνια και το επάνω μέρος των τοίχων. Διατηρείτε τα παράθυρα κλειστά τη νύχτα, ή χρησιμοποιείτε σπές για μύγες για να εμποδίζετε την εισοδο των κουνουπιών στο σπίτι. Όταν μπουν στο σπίτι, τα κουνούπια μπορούν να αντιμετωπιστούν όπως τα άλλα ιπτάμενα έντομα.

Ψύλλους

- Που έχουν σχέση με γάτες και σκύλους ως κατοικίδια.
- Συχνά απαντώνται όταν μπαίνουμε σε σπίτι όπου πριν ζούσαν κατοικίδια.
- Θα αρχίσουν να τσιμπούν ανθρώπους αν δεν υπάρχουν κατοικίδια.
- Τα τσιμπήματα συγκεντρώνονται στους αστραγάλους και το κάτω τμήμα της γάμπας.

Κοριοίς

- Νυκτόβια έντομα που τσιμπούν την νύχτα.
- Τα τσιμπήματα μπορεί να βρίσκονται οπουδήποτε στο σώμα.
- Μικρές κηλίδες αίμα στα σεντόνια.
- Λεκέδες σε στρώματα και γύρω χώρους.

Ενώ αυτές είναι οι κυριότερες αιτίες τσιμπημάτων εντόμων στο σπίτι, υπάρχουν πολλές άλλες - ωστόσο όλες μπορούν να αντιμετωπιστούν.

Μασητικά έντομα υπαίθρου

Συχνά είναι δύσκολο να εντοπίσετε πότε και πού σας τσίμπησε ένα έντομο, πόσο μάλλον ποιο έντομο σας τσίμπησε. Αν έχετε τσιμπηθεί, η καλύτερη συμβουλή είναι να φροντίσετε να μην ξανασημβεί.

Για να αποφύγετε τα τσιμπήματα στο υπαίθρο:

- Αποφύγετε να φοράτε ζωρά χρώματα και έντονες μυρωδιές, όπως αρώματα και αποσμητικά, καθώς αυτά προσελκύουν έντομα.
- Φοράτε μακριά μανίκια και παντελόνια, κλειστά παπούτσια και καπέλα για να μειώνεται η επιφάνεια της ακάλυπτης επιδερμίδας.
- Χρησιμοποιείτε εντομοαπωθητικά σπρέι στην ακάλυπτη επιδερμίδα.
- Χρησιμοποιείτε εντομοαπωθητικά προϊόντα ή κεριά όταν κάθεστε.
- Μην αφήνετε γλυκά ποτά και φαγητά ακάλυπτα.
- Αποφεύγετε μέρη με λιμνάζοντα νερά.
- Αποφεύγετε να περνάτε μέσα από ψηλά χόρτα ή θάμνους.
- Βάλτε τα παντελόνια μέσα στις κάλτσες όταν περνάτε μέσα από θάμνο ή αγριόχορτα. Αυτές οι προφυλάξεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές από το σούρουπο μέχρι τη νύχτα όταν δραστηριοποιούνται πολλά μασητικά έντομα.

Από το internet

Μικρό αφιέρωμα
στον Καβάφη

Ο μέχρι προ τινος παραγνωρισμένος Αλεξανδρινός ποιητής έχει πλέον παγκόσμια αναγνώριση ως κορυφαίος στο είδος του, κυρίως λόγω των υψηλών νοημάτων που περιέχουν τα ποιήματά του.

Η παγκόσμια κοινότητα, για να τον τιμήσει, ανακήρυξε το 2013 ως "Έτος Καβάφη". Στα πλαίσια των εκδηλώσεων που γίνονται προς τιμήν του ποιητή, τα "Ζ.Χ." δημοσιεύουν το παρακάτω ποίημά του, το οποίο επιλέξαμε για το βαθύτατο και πάντα επίκαιρο νόημά του.

Τα "Τείχη", κατά τον ποιητή, είναι τα ανθρώπινα πάθη, τα οποία, χωρίς κανείς να το συνειδητοποιεί ("Ανεπαισθήτως μ' έκλεισαν από τον κόσμο έξω") καταλαμβάνουν τον άνθρωπο και καταστρέφουν τη ζωή του. Όταν αντιλαμβάνεται το λάθος, είναι πλέον αργά γιατί βρίσκεται εγκλωβισμένος στο πάθος του, χωρίς δυνατότητα να απαλλαγεί από αυτό ("...μεγάλα κ' υψηλά τριγύρω μου έκτισαν τείχη").

Τείχη

Χωρίς περίσκεψιν, χωρίς λύπην, χωρίς αιδώ
μεγάλα κ' υψηλά τριγύρω μου έκτισαν τείχη.

Και κάθονται και απελπίζομαι τώρα εδώ.

Άλλο δεν σκέπτομαι: τον νουν μου τρώγει αυτή η τύχη·

διότι πράγματα πολλά έξω να κάμω είχαν.

Α, όταν έκτιζαν τα τείχη, πώς να μην προσέξω.

Αλλά δεν άκουσα ποτέ κρότον κτιστών ή ήχον.

Ανεπαισθήτως μ' έκλεισαν από τον κόσμο έξω.

Από πού προήλθε η φράση

Δεν χαρίζουμε κάστανα: Στην Μάνη όλοι οι κάτοικοι, μικροί μεγάλοι, κρατούσαν όπλα. Για αυτό δεν έλεγαν πόσους κατοίκους έχει το κάθε χωριό, αλλά πόσα όπλα έχει. Ο Ιμπραήμ, κατάλαβε ότι δεν μπορούσε να τους νικήσει με πόλεμο, παρά με πονηριά. Έστειλε, λοιπόν, έμπιστους ανθρώπους, μεταμφιεσμένους σε καστανάδες, μοιράζοντας δωρεάν κάστανα, αλλά μαζεύοντας και τους περιμένει τιμωρία. στρατό των Μανιατών. Έγιναν, όμως αντιληπτοί και συνελήφθησαν. Όταν έντρομοι ρώτησαν τι θα τους κάνουν τώρα, οι Μανιάτες απάντησαν ότι εμείς δεν χαρίζουμε κάστανα! Εννοώντας ότι μιλάνε σοβαρά και τους περιμένει τιμωρία.

Τίναξε τα πέταλα: Κάθε άνθος, κάθε λουλούδι, έχει κάτι μικρά φυλλαράκια, που στην денδροκομία λέγονται "πέταλα". Όταν το άνθος αρχίζει να μαραίνεται, τα πέταλα αυτά πέφτουν και τινάζονται. Μεταφορικά τώρα, όταν κάποιος πεθαίνει επικράτησε να λέμε "τίναξε τα πέταλα" ή "τα κακάρωσε".

Ο Αγγ. Ζαχαρόπουλος έκανε βιβλίο τη συγκινητική ιστορία που βίωσε ο ίδιος 12χρονο παιδί, πριν από 68 χρόνια. Μιλώντας στο "Έθνος" περιγράφει πώς η οικογένειά του έσωσε τον Ιταλό φαντάρο από τους Γερμανούς στα παραγμένα χρόνια του '40

"Μέσα στον άγριο αγραφιώτικο χειμώνα χτύπησε την πόρτα μας ο Νίνο ένα πρωί". Ήταν το 1943. Οι Γερμανοί επιδίδονταν σε φοβερές εκκαθαρίσεις στην περιοχή των Αγράφων θέλοντας να χτυπήσουν τους αντάρτες και να τιμωρήσουν όσους Ιταλούς είχαν προσχωρήσει μετά τη συνθηκολόγηση στις δυνάμεις του ΕΑΜ.

"Όταν άνοιξα, βρέθηκα μπροστά σ' έναν ρακένδυτο στρατιώτη έτοιμο να καταρρεύσει. "Παρακαλώ λίγο ζεστό νερό, πολύ πονάει στομάχι", μου είπε. Τον κάλεσα να μπει και φώναξα τη μητέρα μου. Εκείνη χωρίς να χάσει καιρό του ετοίμασε τσάι του βουνού, το οποίο ο Νίνο ήπιε με εκδηλώσεις ευγνωμοσύνης. "Φαίνεται πεθαμένος από την πείνα, θα του ετοιμάσω γρήγορα τραχανά", είπε εκείνη ενώ του έδινε ζεστά ρούχα του πατέρα μου.

Το ένστικτο της μάνας λειτούργησε ταχύτατα. Η ίδια ήταν πολύ ανήσυχη για την τύχη του αντάρτη γιου της λόγω των συγκρούσεων που ακούγαμε ότι γίνονταν με τους Γερμανούς. Εικοσιπεντάχρονο παιδί, ο Νίνο δεν άργησε να συνέλθει κάπως και η οικογένεια αποφάσισε να τον κρατήσει. Διαφορετικά ήταν σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα άντεχε. Θα είχε ακολουθήσει την τύχη των υπερχιλίων συμπατριωτών του που άφησαν τα κόκαλά τους στα αγραφιώτικα βουνά".

Με τα γλαφυρά αυτά λόγια ο κ. Αγγελος Ζαχαρόπουλος περιγράφει μια τρυφερή ιστορία που διαδραματίστηκε τη σκληρή εποχή του πολέμου. Μια εμπειρία που βίωσε στα 12 χρόνια του, αλλά σημάδεψε ολόκληρη τη ζωή του, αφού οι σχέσεις του Νίνο με την οικογένειά παρέμειναν ζωντανές μέχρι τον θάνατο του Ιταλού στρατιώτη τη δεκαετία του '80. Οι αναμνήσεις εκείνης της εποχής είναι τόσο έντονες για τον κ. Ζαχαρόπουλο, ώστε χρόνια αργότερα τις κατέγραψε σε σχετικό βιβλίο που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις "Μίνωας" με τον τίτλο "Τα παραγμένα χρόνια 1940-1950".

"Όταν μας βρήκε ο Νίνο ο πληθυσμός των αγραφιώτικων χωριών ήταν ανάστατος. Οι Γερμανοί ανεβαίνοντας, σκότωναν ανθρώπους και έκαιγαν τα χωριά που συναντούσαν. Οι άνθρωποι προσπαθούσαν να περιώσουν όσα μπορούσαν και να κρυφτούν περιμένοντας την επερχόμενη λαίλαπα. Η οικογένειά μας, με αντάρτη τον μεγάλο γιο, ανέμενε τα χειρότερα. Επιδοθήκαμε σε μία επίπονη προσπάθεια εκκένωσης ενός μεγάλου σπιτιού εβδομήντα ετών με μαγαζί, κάβες, αποθήκες, ψάχνοντας ταυτόχρονα να βρούμε κατάλληλο μέρος να κρυφτούμε".

Ο Νίνο φιλοξενήθηκε στο σπίτι των Ζαχαρόπουλων μέχρι την απελευθέρωση. "Είχε ενταχθεί πλήρως στην οικογένεια και είχε αγαπηθεί από όλους. Μας βοηθούσε στις εμπορικές μας δουλειές, ενώ είχε έναν στενό σύντροφο και φίλο στην Καστανιά, Ιταλός στρατιώτης κι αυτός τον Λέλιο. Είχε μάθει λίγα ελληνικά και μιλούσε καλά γαλλικά. Συζητούσαμε κυρίως για τη ζωή μετά τον πόλεμο".

Από τη εφημερίδα "ΕΘΝΟΣ" της 18-9-2011

Πώς σώθηκε ένας Ιταλός στρατιώτης

Χρονικό ανθρωπιάς στην αγκαλιά των Αγράφων

Τον Οκτώβρη του '44 ο Νίνο έφυγε και η συχνή επικοινωνία του με την οικογένεια διατηρήθηκε για μια δεκαπενταετία. "Αμέσως μετά την επιστροφή του στο Μιλάνο μας έστειλε γράμμα, ενώ μόλις απέκτησε κάποια οικονομική ευχέρεια άρχισε να στέλνει δώρα στη μητέρα μου, στη μάμα του, όπως την αποκαλούσε. Μας βομβάρδιζε με προσκλήσεις να μας φιλοξενήσει στο Μιλάνο. Έτσι τον Αύγουστο

Το σπίτι στο οποίο φιλοξενήθηκε ο Νίνο.
Κάηκε στον εμφύλιο.
Τα αδέρφια Ζαχαρόπουλοι, Γιώργος, Ζάχος (όρθιοι),
και Αγγελος καθιστός

του 1955, πηγαίνοντας στο Παρίσι για τριετείς μεταπτυχιακές σπουδές με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών, σταμάτησα στο Μιλάνο για μία εβδομάδα" λέει ο κ. Ζαχαρόπουλος, ο οποίος αργότερα υπήρξε επίτιμος διευθυντής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις Βρυξέλλες, γενικός διευθυντής του υπουργείου Γεωργίας και μέλος της Κεντρικής Επιτροπής Διαπραγματεύσεων για την ένταξη της χώρας στην ΕΟΚ.

"Ο Νίνο με περίμενε στον σταθμό του τρένου και με πήγε στο σπίτι του. Κάτω από το σπίτι είχε κατάσταση ανδρικών ειδών. Ήταν παντρεμένος και είχε ένα αγόρι 8-9 ετών και ένα κοριτσάκι 3-4. Όταν έφυγα, με γέμισε με πουκάμισα και γραβάτες από το μαγαζί του. Με ρώτησε αν είχα ένα χοντρό παλτό για τον βαρύ παριζιάνικο χειμώνα. Του είπα ότι έχω μία καμπαρτίνα. Έφυγε και σε λίγο επέστρεψε με ένα βαρύτιμο και πολύ ζεστό παλτό. Αυτό το παλτό στάθηκε σωτήριο για τον χειμώνα του '55-'56, που η θερμοκρασία στο Παρίσι κατέβηκε στους μείον 20 βαθμούς..."

Προσκύνημα στην Καστανιά

Γονάτισε στα σκαλιά του σπιτιού και τα φίλησε

Το συγκινητικό τέλος αυτής της γλυκιάς ιστορίας που γράφτηκε αρκετές δεκαετίες αργότερα. "Διατήρησα αλληλογραφία τόσο με τον Νίνο όσο και με τον Λέλιο για μερικά χρόνια. Όμως στη συνέχεια ο αγώνας για επιβίωση, για επαγγελματική σταδιοδρομία και για καριέρα μας απομάκρυναν. "Στη δεκαετία του '80 βρισκόμουν στις Βρυξέλλες. Ως προϊστάμενος κάποιας υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είχα μια Ιταλίδα συνεργάτιδα. Μου ζήτησε, λοιπόν, την άδεια για να επισκεφθεί το Μιλάνο. Εγώ την παρακάλεσα να πάει στη διεύθυνση του Νίνο και να του δώσει κάποιο δώρο μαζί με μία επιστολή και μία

φωτογραφία της οικογένειάς. Όταν επέστρεψε μου είπε ότι βρήκε κλειστό και το σπίτι και το μαγαζί. Ρώτησε τους γείτονες και της είπαν ότι ο Νίνο αρρώστησε και μετακόμισε έξω από το Μιλάνο. Ζήτησε τότε τη διεύθυνση, πήγε επί τόπου και

τους παρέδωσε τα πράγματα. Με την επιστροφή της έλαβα ένα πολύ συγκινητικό γράμμα γραμμένο από τον γιο του, που είχε ήδη σπουδάσει πολιτικός μηχανικός. Ο Νίνο ήταν βαριά άρρωστος και σε λίγο πέθανε. Όμως πριν πεθάνει ζήτησε από τον γιο του να πραγματοποιήσει ένα προσκύνημα στην Καστανιά. Γείτονες Καστανιώτες μου είπαν πριν από μερικά χρόνια ότι εμφανίστηκε ένας καλοβαλμένος Ιταλός και ρώτησε πού είναι το σπίτι μας. Του είπαν ότι είναι άδειο και του το έδειξαν. Κατάπληκτοι τον είδαν να γονατίζει στα σκαλιά, να τα φιλάει και να απέρχεται συγκινημένος και σιωπηλός..."

ΜΙΛΑΝΟ

Ραντεβού με τον Νίνο και τον Λέλιο

"Την απέραντη ευγνωμοσύνη και την αληθινή ζεστασιά που γνώρισε στην Ιταλία, όταν επισκέφθηκε τον Νίνο το καλοκαίρι του 1955, περιγράφει ο κ. Ζαχαρόπουλος: "Την ημέρα που πήγα κατέφθασε για να με συναντήσει με ένα πολυτελές αυτοκίνητο και ο Λέλιο. Ο Νίνο είχε μόνο μία βέσπα. Ο Λέλιο είχε στείλει την οικογένειά του στην εξοχή, είχε αφήσει τη δουλειά του και αφιέρωσε όλο τον χρόνο του σε μένα για μία εβδομάδα. Πρώτα με παρουσίασε στην αρχόντισσα μητέρα του, που μου έκανε το τραπέζι στο καταπληκτικό της σπίτι στα προάστια του Μιλάνου. Μιλούσε καλά γαλλικά και μου εξέφρασε την ευγνωμοσύνη της για τη βοήθεια στον γιο της. Τόνισα ότι ελάχιστα έκανα για εκείνον και τότε ο Λέλιο με έμφαση είπε τα εξής, τα θυμάμαι επί λέξει: "Εμείς ήρθαμε στον τόπο σας ως εισβολείς και ως κατακτητές, κάψαμε χωριά, εκτελέσαμε πατριώτες κι εσείς, όταν βρεθήκαμε σε ανάγκη, μας αγκαλιάσατε σαν αδέρφια. Αυτά δεν

Η οικογένεια Ζαχαρόπουλου τότε

ξεχνιούνται και δεν ξεπληρώνονται με τίποτα". Ένα βράδυ με πήγε σε ένα πολυτελές κέντρο που ανήκε σε κάποιον πανέξυπνο Ιταλό που στην Καστανιά είχε βολευτεί ως φροντιστής στη συμμαχική αποστολή κι ερχόταν συχνά στο μαγαζί μας. Μόλις είδε τον Λέλιο έσπευσε στο τραπέζι μας. Όταν ο τελευταίος είπε ποιος είμαι, έγινε πανηγύρι. Άνοιξε σαμπάνια, σχεδόν χοροπηδούσε. Φώναξε και ένα γκαρσόνι που ήταν επίσης στην Καστανιά. Αυτός συγκινήθηκε τόσο που έκλαιγε με λυγμούς".

Τη συνέντευξη κατέγραψε
η δημοσιογράφος **Κατερίνα Ροββά**

Τα σκάμνια (μούρα)

Διαβάζοντας στο περιοδικό "αμάραντος", τ. 59, το άρθρο του Β.Τ. με τίτλο: "άσπρα μούρα-μαύρα μούρα", ξανάφερα μπροστά μου μια μια τις σκαμνιές του χωριού μας και τα γλυκά προϊόντα τους και μαζί τα παιδικά μου χρόνια.

Στον "Παλιοσαϊά", καταμεσής στο κτήμα των Γριβελλαίων υπήρχε μια τεράστια σκαμνιά που κάθε άνοιξη φορτωνόταν με μεγάλες άσπρες, ολόγλυκες μούρες, περιζήτητη λιχουδιά και ακατανίκητος πειρασμός για τα παιδιά του χωριού, που φύλαγαν εκεί γύρω τις γίδες. Η σκαμνιά εκείνη θεωρούνταν ...ιδιοκτησία της μανιάς μου. Εκείνη την πρόσεχε, εκείνη την τρυγούσε και εκείνη μοίραζε το προϊόν στα εγγόνια της. Όταν τα σκάμνια άρχιζαν να ωριμάζουν, η μανιά, για να εμποδίζει τα παιδιά του χωριού να σκαρφαλώνουν, "παλιούρωνε" τον κορμό της σκαμνιάς. Κάρφωνε δηλαδή γύρω στον κορμό αγκαθωτά παλιούρια, έτσι που ήταν αδύνατο στα παιδιά να σκαρφαλώσουν. Όταν η μανιά έκρινε ότι τα σκάμνια ωρίμασαν, συγκέντρωνε τα πολλά εγγόνια της και μας οδηγούσε στον "Παλιοσαϊά" για να φάμε σκάμνια. Αφαιρούσε προσεχτικά τα παλιούρια από τη σκαμνιά και ανέβαζε επάνω δυο από τα μεγαλύτερα παιδιά. Έστρωνε έπειτα κάτω μια μεγάλη κουβέρτα και εκείνοι τίνιζαν ένα ένα τα μεγάλα κλωνάρια. Όταν η κουβέρτα γέμιζε σκάμνια, τρώγαμε όλοι του σκασμού, ενώ τα υπόλοιπα η μανιά μάς τα μοίραζε για να πάρουμε και στα σπιτία μας.

Τα σκάμνια εκείνη την εποχή ήταν το πιο πρώιμο φρούτο του χωριού και όλα τα παιδιά τα λαχταρούσαμε. Υπήρχαν αρκετές σκαμνιές στο χωριό, αλλά οι πιο γνωστές ήταν: του Μήτρου Νάκα και του Βασιλάκου, στου Μπούλη. Συνήθως ζητούσαμε την άδεια των ιδιοκτητών, που σχεδόν ποτέ δεν μας αρνούσαν, αλλά αρκετοί ήταν και εκείνοι που σκαρφάλωναν λάθρα.

Στο Παλιοζωγλόπι υπήρχαν πολλές "αδρές" σκαμνιές που έκαναν κοκκινόμαυρα σκάμνια, μεγάλα και γλυκά, όταν ωρίμαζαν, αλλά είχαν και πολύ έντονο κόκκινο χρώμα που μας έβαφε πρόσωπο και χέρια, σαν Ινδιάνους. Φυσικά, δεν γλίστωναν και τα ρούχα μας. Εμείς που παραθερίζαμε στο μαχαλά του Προφητηλιά, σχεδόν καθημερινά βρισκόμασταν επάνω στην "αδριά" σκαμνιά του Πόλκου. Απ' όσο θυμάμαι, τρώγαμε και βαφόμασταν πατώκορφα, χωρίς να ενοχλείται κανείς.

Ύστερα από εξήντα πάνω κάτω χρόνια που βρέθηκα στο ξωκκλήσι του Προφητηλιά, ροβόλησα στα Πολκαίικα για να δω τη σκαμνιά των παιδικών μου χρόνων. Δεν φαντάζεστε την απογοήτευσή μου, όταν τη βρήκα κομμένη από τη ρίζα. Ένωσα, σαν να έκοψαν με το πριόνι το φτωχό και στερημένο παιδικό παρελθόν μας. Χρόνια δύσκολα, φτωχά, όπου η караμέλα ήταν είδος πολυτελείας και η ζάχαρη προοριζόταν μόνο για τσάι σε κάποιον που αρρώσταινε. Για να την αναπληρώσουν τα παιδιά έφεφταν με τα μούτρα στα φρουτόδεντρα των χωριανών.-

Λάμπρος Γριβέλλας

Ο Κολοκοτρώνης και η πολιτική

Από τη στιγμή, που ο Κολοκοτρώνης ανακατεύτηκε στην πολιτική, έχασε τα νερά του. Πολύ γρήγορα όμως κατάλαβε το σφάλμα του και ξαναγύρισε στ' άρματα.

Διηγούνταν μάλιστα και το ακόλουθο μύθο του Αισώπου, για να δείξει πως την έπαθε, όταν πήγε να γίνει πολιτικός:

Ένας λύκος άρπαξε ένα αρνί από το μαντρί και πήγε παραπέρα να το φάει.

- Κύρ λύκο, θα με φας, το ξέρω, είπε το αρνί. Γι' αυτό όμως το καλό, κάνε μου και μένα αυτή τη χάρη: τραγουδά μου λιγάκι, γιατί έχεις πολύ γλυκιά φωνή και μένα μου αρέσουν τα τραγούδια.

Άφησε ο λύκος το αρνί κι άρχισε να ουρλιάζει. Τον άκουσαν τότε τα σκυλιά και τον πήραν στο κυνηγητό. Είδε κι έπαθε, ώσπου να γλυτώσει. Τότε στάθηκε ψηλά στη ράχη κι αγναντεύοντας το μαντρί είπε:

- Τί ήθελα εγώ να κάμω τον τραγουδιστή; Καλά να πάθω!

Έλεγε κι αυτόν το μύθο: Η κουκουβάγια είχε βρομίσει πολύ τη φωλιά της κι αποφάσισε να κατοικήσει αλλού. Της λείει τότε ο κούκος:

- Του κάκου βασανίζεσαι, όσο παίρνεις μαζί σου και τον πισινό σου.

Παροιμίες για το καλοκαίρι

Ιούλιος

- Αλωνάρη με τ' αλώνια και με τα χρυσά πεπόνια.
- Από τ' Άη-Λιος ο καιρός γυρίζει αλλιώς.
- Κότα πίτα το Γενάρη, κόκορα τον Αλωνάρη.
- Στο κακορίζικο χωριό τον Αλωνάρη βρέχει.
- Τον Αλωνάρη δούλευε καλό χειμώνα να έχεις.

Αύγουστος

- Από Αύγουστο χειμώνα κι από Μάρτη καλοκαίρι.
- Αύγουστε καλέ μου μήνα, να 'σουν δυο φορές το χρόνο.
- Αύγουστος άβρεχτος, μούστος άμετρος.
- Δεκαπέντησεν ο Αύγουστος, πυρώσου και μην ντρέπεσαι.

- Κάθε πράμα στον καιρό του κι ο κολιός τον Αύγουστο.
- Να 'σαι καλά τον Αύγουστο που 'ναι παχιές οι μύγες.
- Ο Αύγουστος και ο τρύγος δεν είναι κάθε μέρα.

Σεπτέμβριος

- Μάρτη και Σεπτέμβρη ίσια τα μερόνυχτα (ισημερία).
- Τον Σεπτέμβρη τα σταφύλια, τον Οκτώβρη τα κουδούνια.
- Τον Τρυγητή τ' αμπελουργού πάνε χαλάλι οι κόποι.
- Του Σεπτέμβρη οι βροχές, πολλά καλά μας φέρνουν.

Γιατί το λέμε

Του πήρε τον αέρα..

Η έκφραση αυτή έχει παραμείνει από την αρχαία Ελλάδα και συγκεκριμένα από τις ναυμαχίες που έδιναν οι αρχαίοι Έλληνες. Όποιος μπορούσε να εκμεταλλευτεί καλύτερα τον αέρα, μπορούσε να κινηθεί πιο γρήγορα, άρα και να νικήσει. Έτσι οποίος έπαιρνε τον αέρα ήταν και ο νικητής.

Χτύπα ξύλο. .

"Απτεσθαι ξύλου", έλεγαν οι αρχαίοι Έλληνες. Λόγω της πεποίθησής τους πως στα δένδρα κατοικούσαν νύμφες (Δρυάδες/Αμαδρυάδες), χτύπαγαν το ξύλο του κορμού των δένδρων για να επικαλεστούν την προστασία τους, καθώς οι νύμφες μπορούσαν να πραγματοποιήσουν τις ευχές των ανθρώπων.

Αυτή η συνήθεια συνηθίζεται ακόμα και σήμερα, όταν ακούμε κάτι το οποίο δεν θέλουμε να μας συμβεί ..

Ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα.

Η παροιμιώδης αυτή έκφραση, προέρχεται από τον μύθο του Αισώπου, "Ανήρ κομπαστής", και χρησιμοποιείται για όσους καυχούνται για κάτι και το υποστηρίζουν, αλλά αδυνατούν να αποδείξουν τα λεγόμενά τους. Σύμφωνα με τον μύθο, ένας αθλητής που βρισκόταν στην Αθήνα καυχόταν συνέχεια ότι σε αγώνες στην Ρόδο είχε πραγματοποιήσει ένα τεράστιο άλμα. Καθώς δεν τον πίστευε κανείς, αυτός έλεγε στους Αθηναίους να πάνε στη Ρόδο και να ρωτήσουν τους θεατές των αγώνων. Τότε ένας Αθηναίος πήγε στο σκάμμα, και με το χέρι έγραψε πάνω στην άμμο τη λέξη "Ρόδος".

Κατόπιν γύρισε προς τον καυχισιάρη αθλητή και του είπε: "Αυτού γαρ και Ρόδος και πήδημα", το οποίο έχει μείνει ως "ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα". Το προφανές νόημα είναι ότι ο καθένας έχει οποτεδήποτε την δυνατότητα να αποδείξει τις δυνατότητές του και δεν χρειάζεται η επίκληση μυθικών προγόνων, κατορθωμάτων κτλ.

Ξορκίζουμε την κρίση χορεύοντας!

Όχι, δεν πρόκειται για μαύρη μαγεία. Απλά, μια παρέα συνταξιούχων του χωριού μας-μεταξύ τους και δεινοί χορευταράδες- βλέποντας τις συντάξεις τους συνεχώς να μειώνονται, σκέφτηκαν να ξορκίσουν το κακό με νυχτερινό χορό. Μάλιστα, για να δέσει το πράγμα, μερακλής συνταξιούχος χόρεψε επάνω στο τραπέζι. Πρωτότυπη ιδέα, αλλά ποιος ξέρει;

Δυστυχώς, κάποιοι κακοενησιχτισμένοι χωριανοί δεν μπόρεσαν να καταλάβουν τον τελετουργικό χαρακτήρα του χορού και κάλεσαν την αστυνομία. Από εκεί και μετά, καταλαβαίνετε...

Πάντως, για να μην ξανασυμβεί το ίδιο, προτείνουμε ο επόμενος χορός να γίνει στο αλώνι του Κωστίκα!

1. Το άροτρο (αλέτρι)

Ιστορία

Αφ' ότου ο άνθρωπος, στα προϊστορικά χρόνια, εγκατέλειψε τη ζωή του τροφουσυλλέκτη και επιδόθηκε στην καλλιέργεια της γης, δεν έπαψε να προσπαθεί να κάμει τη δουλειά του πιο άκοπη και πιο αποδοτική. Στην αρχή ασφαλώς σκάλιζε τη γη με αυτοσχέδια εργαλεία, συνήθως από μυτερά ξύλα και έριχνε τους σπόρους. Όταν διαπίστωσε ότι η μέθοδος αυτή δεν ήταν αποδοτική και χρειαζόταν πολύ κόπο, άρχισε να εφευρίσκει πιο περίπλοκα εργαλεία και τελικά κατέληξε στο άροτρο.

Τα πρώτα άροτρα ήταν πολύ απλά εργαλεία, κατασκευασμένα από ξύλο και κατέληγαν σε μια μυτερή αιχμή που σκάλιζε τη γη σε πολύ μικρό βάθος. Από παραστάσεις σε αγγεία πληροφορούμαστε ότι τα πρώτα άροτρα τα έσερναν άνθρωποι. Ένας έσερνε το άροτρο και άλλος το κατεύθυνε στο πίσω μέρος. Σύντομα ανακάλυψαν ότι η εργασία γινόταν καλύτερα με τη χρησιμοποίηση της μυϊκής δύναμης των ζώων. Η τελευταία αυτή ανακάλυψη έφερε επανάσταση στην καλλιέργεια, διότι και πιο βαθύ μπορούσε να γίνει το όργωμα και πιο γρήγορη η εργασία.

Οι αρχαιολόγοι ανακάλυψαν ότι τα πρώτα άροτρα τα οποία έσερναν ζώα (συνήθως βόδια),

βρέθηκαν στην Αίγυπτο και στη Μεσοποταμία, περίπου το 4000 π. Χ.. Από τότε το άροτρο δεν έπαψε σταδιακά να βελτιώνεται. Εξακολουθούσε βέβαια μέχρι και τον 18ο αιώνα μ.Χ. να παραμένει ξύλινο και μόνο το υνί ήταν από μέταλλο, στην αρχή χάλκινο, έπειτα ορειχάλκινο (προύντζινο) και αργότερα από σφυρήλατο σίδηρο. Μια σημαντική βελτίωση έκαναν οι Ρωμαίοι, οι οποίοι μπροστά από το υνί πρόσθεσαν ένα μυτερό σίδερο, τη σπάθη, για να ανοίγει τη γη. Ωστόσο, πρέπει να πούμε ότι οι Ρωμαίοι, ενώ αιώνες πριν το άροτρο σέρνονταν από ζώα, εκείνοι προτιμούσαν να χρησιμοποιούν δούλους αντί ζώα, τους οποίους αιχμαλώτιζαν στους συνεχείς πολέμους που έκαναν.

Το άροτρο στον ελληνικό χώρο

Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, το πρώτο άροτρο κατασκευάστηκε από τον Τριπτόλεμο από την Ελευσίνα, με τη βοήθεια της θεάς Δήμητρας. Εκείνη του δίδαξε και τον τρόπο να οργώνει και να σπέρνει και τον ονόμασε Τριπτόλεμο γιατί τον ορμήνεψε να οργώνει τρεις φορές τη γη.

Το αρχαίο ελληνικό αλέτρι ήταν ξύλινο με υνί από πυριτόλιθο (στουρνάροπετρα), η οποία με τον καιρό αντικαταστάθηκε από μέταλλο, όπως αναφέρουμε παραπάνω. Το αλέτρι αυτό περιγράφει ο Ησίοδος (έζησε το 700 ή 800 π.Χ.) στο έργο του "Εργα και Ημέραι", με πολλές λεπτομέρειες, γι' αυτό και πήρε την ονομασία "Ησιόδειο άροτρο". Το "Ησιόδειο άροτρο" διατηρήθηκε ως τις μέρες μας με την ονομασία

Από τη Λαογραφία του τόπου μας

Τα καλλιεργητικά εργαλεία παλαιότερων εποχών και η εξέλιξή τους

Γράφει ο Λάμπρος Γριβέλλας

"Ξυλάετρο" και ίσως βρίσκονται μερικά ακόμη από αυτά στα χωριά μας. Αξίζει τον κόπο να καταχωρίσουμε εδώ τη συμβουλή του Ησιόδου

Το "Ησιόδειο άροτρο"

προς τους γεωργούς της εποχής του, πώς να κατασκευάζουν το αλέτρι τους και πώς να το χρησιμοποιούν:

Ησιόδος, Έργα και Ημέραι, (800-700 π.Χ.)

"Πολλά είναι τα καμπύλα ξύλα, μα φέρε σταβάρη (γύης) όταν το βρεις στο σπίτι, ψάχνοντας στο βουνό ή στα χωράφια, πουρνάρειο γιατί αυτό είναι το πιο σίγουρο, να οργώνουν τα βόδια, όταν της Αθηνάς ο δούλος, στεριώνοντάς το στο αλετροπόδι (έλυμα), δένοντάς το με ξυλόκαρφα (γόμφους), το προσαρμόσει στο τιμόνι (ιστοβοεύς). Ετοίμασε δυο αλέτρια, στο σπίτι, γιατί αν το ένα σπάσεις, το άλλο θα βάλεις στα βόδια. Από δάφνη και από φτελιά είναι το πιο ασκουλήκωτο τιμόνι, από δρυ το αλετροπόδι, το σταβάρη από πουρνάρι και για ζευγάρι εννιάχρονα σερνικά βόδια ν' αποχτήσεις, γιατί αυτών η δύναμη δεν κόβεται, αφού στην ακμή τους βρίσκονται. Αυτά είναι τα πιο καλά στη δουλειά. Αυτά δεν θα μαλακώσουν στο αυλάκι, να αφήσουν αγίνωτη τη δουλειά".

Επανάσταση στον τομέα του αρότρου έφερε η ανακάλυψη του Σκωτσέζου James Small (Τζέιμς Σμόλλ) ο οποίος ύστερα από μακρόχρονη έρευνα το 1760 κατασκεύασε το σιδερένιο άροτρο, αυτό που χρησιμοποιείται ακόμα στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές της πατρίδας μας με μικρές παραλλαγές.

Σιδερένιο άροτρο

Το Ζωγλοπικό άροτρο

Οι Ζωγλοπότες σε παλαιότερες εποχές χρησιμοποιούσαν το ξύλινο (Ησιόδειο) άροτρο με σιδερένιο υνί. Από τις αρχές του 20ου αιώνα άρχισαν σταδιακά να χρησιμοποιούν σιδερένια άροτρα, χωρίς τη χαρακτηριστική ρόδα, άλλο για τη σπορά του καλαμποκιού και άλλο για το όργωμα. Για τη σπορά του καλαμποκιού χρησιμοποιούσαν το λεγόμενο "μονάετρο", που ήταν διαμορφωμένο, ώστε να ανοίγει αυλάκι, στο οποίο ο γεωργός έριχνε τους σπόρους. Το αλέτρι που προοριζόταν για το όργωμα της γης, πίσω από το υνί είχε μεγάλο "φτερό", συνήθως δεξιά, για να αποθέτει το οργωμένο χώμα.

Οι Ζωγλοπότες χρησιμοποιούσαν στο όργωμα βόδια ή αγελάδες, αλλά και μουλάρια και άλογα, ανά ζεύγη. Στην ανάγκη χρησιμοποιούσαν και γαϊδούρια ή έκαναν

ζευγάρι με γαίδαρο και αγελάδα ή μουλάρη με γαίδαρο κλπ. Η πενία τέχνας κατεργάζεται, όπως έλεγαν οι παλαιοί. Όσοι είχαν ένα ζώο, φρόντιζαν να το ζευγαρώνουν στο όργωμα (να σεμπρεύουν) με το ζώο γείτονα ή φίλου ή συγγενή και με τον τρόπο αυτό καλλιεργούσαν τα κτήματα και των δύο με κάποια σειρά. Τώρα πια είναι αμφίβολο, αν στη Ραχούλα υπάρχει κάποιο ζευγάρι για όργωμα. Καλλιεργούνται μόνο τα κτήματα που "πατάει" το τρακτέρ και από αυτά όχι όλα. Τα υπόλοιπα εγκαταλείφθηκαν και ξαναγίνονται δάση.

2. Η Ζωγλοπική τσάπα

Υπάρχουν διαφόρων ειδών τσαπιά και είναι κατασκευασμένα ανάλογα με την εργασία για την οποία προορίζονται. Η ζωγλοπική τσάπα όμως ήταν χαρακτηριστική τόσο για το πλάτος του στομίου της όσο και για το βάρος της και

Ζωγλοπική τσάπα δωρισμένη στον συγγραφέα από τον προπολεμικό σιδερά του Ζωγλοπιού Κώστα Καμπύλη

χρειαζόταν γερές πλάτες για να την χρησιμοποιήσεις. Η τσάπα χρησιμοποιούνταν ως συμπληρωματικό εργαλείο στο όργωμα, για να ανοίγει τα αυλάκια (σαϊτάρια) ή για το ξάκρισμα του αγρού. Πολλά χωράφια που ήταν πλαγιές και δεν έμπαινε αλέτρι, σκάβονταν εξολοκλήρου με την τσάπα. Με την τσάπα σκάβονταν επίσης και τα αμπέλια, δυο φορές το χρόνο (κυρίως σκάψιμο και δευτέρημα την άνοιξη), αλλά και οι κήποι του χωριού.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

1. "αμάραντος": Όργανο του Μορφωτικού Συλλόγου Αμαράντου
2. "Άρνη": Όργανο του Μορφωτικού Συλλόγου Μοσχολουριού
3. "ΟΞυά": Έκδοση του Λαογραφικού, Αρχαιολογικού, Πολιτιστικού Συλλόγου ΟΞυάς "Το μοναστήρι της Αγίας Τριάδας"
4. "Τα Χρονικά της Νεραϊδας Δολόπων": Έκδοση των απανταχού Νεραϊδιωτών
5. "Δευκαλίων ο Θεσσαλός": Τριμηνιαίο Πολιτιστικό Περιοδικό λόγου και Τέχνης
6. "Η Φωνή των Απανταχού Καρποχωριτών": Εφημερίδα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης των απανταχού Καρποχωριτών

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Νέα του χωριού

Πρόβλημα με το Κοιμητήριο

Πρόβλημα έχει προκύψει με τους διαθέσιμους τόπους στο κοιμητήριο Ραχούλας. Τα τελευταία χρόνια είχαμε πολλούς θανάτους με αποτέλεσμα οι διαθέσιμοι τόφοι να είναι λιγοστοί. Ο κενός του χωριού παρακαλεί τους συγγενείς των ενταφιασθέντων, να προβαίνουν στην εκταφή το πολύ στην επταετία ώστε να αμβλυνθεί το πρόβλημα. Οριστική λύση του προβλήματος μπορεί να δοθεί μόνο με την εξεύρεση χώρου για νέο νεκροταφείο. Είναι καλός να το σκεφτούμε σοβαρά, διότι το πρόβλημα τα επόμενα χρόνια θα επιδεινωθεί περισσότερο.

Ασφαλτόστρωση δρόμων στη Ραχούλα

Δημοπρατήθηκε έργο ασφαλτόστρωσης δρόμων στα τοπικά διαμερίσματα της Δ.μ. Ενότητας Ιτάμου. Έτσι και στο χωριό μας θα ασφαλτοστρωθούν κάποια ταυματοστρωμένα τμήματα δρόμων τα οποία έχουν φθαρεί. Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στο ποσό των 9.000 ευρώ.

Υδρευση Ζωγρί

Ολοκληρώνεται η αντικατάσταση του αγωγού που μεταφέρει το νερό στη δεξαμενή στο Ζωγρί. Δημοπρατήθηκε έργο προϋπολογισμού 16.000 ευρώ, το οποίο περιλαμβάνει αντικατάσταση αγωγού από το Χάνι μέχρι τη δεξαμενή μήκους 1.000 μέτρων περίπου. Επίσης θα τοποθετηθεί ασύρματος αυτοματισμός μεταξύ δεξαμενής και αντλιοστασίου, έτσι ώστε όταν γεμίσει η δεξαμενή να σταματάει η λειτουργία του αντλιοστασίου. Με τον τρόπο αυτό ούτε χωρίς νερό θα μένουν οι υδρεύμενοι ούτε θα υπερχονδύει το νερό στη δεξαμενή προκαλώντας περπά έρσοι λειτουργίας.

Και τούτο το καλοκαίρι κλειστό το κυλικείο Ιτάμου

‘Γέρασ’ ένα καλοκαίρι και δε μου ‘σταίλει χαμπάκι...’.

Δεν πρόκειται για το τραγούδι της ‘Καραγκούνας’! Για το κυλικείο Ιτάμου πρόκειται, που, παρά τις απανωτές εκρήξεις και παρακλήσεις μας προς το Δήμο Καρδίτσας, παρέμεινε και τούτο το καλοκαίρι κλειστό προς μεγάλη απογοήτευση των παροικούντων αλλά και των διερχόμενων από την ιστορική βρύση για μια ανάσα από το φλεγόμενο κύμα. Ας ελπίσουμε να μην γράφουμε και του χρόνου το ίδιο. Έχουν μπροστά τους δώδεκα μήνες για να διευθετήσουν τις άποιες εκχερσμέτες.

Βανδαλισμοί στο Δημοτικό Σχολείο

Άγνωστοι, αφού έσπασαν τα τζάμια των παραθύρων της νότιας πλευράς του σχολείου, εισήλθαν σ’ αυτό προκαλώντας καταστροφές στη βιβλιοθήκη του σχολείου και στα θρανία. Δεν βρέθηκε να λείπουν πράγματα από το σχολείο, στοιχείο που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι επρόκειτο για νεορά άτομα τα οποία έκαναν αυτή την πράξη από απειροκαψία. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι δεν ήταν παιδιά του χωριού μας, τα οποία τρέφουν αγάπη και σεβασμό για το χώρο που έμαθαν τα πρώτα γράμματα. Μετά το συμβάν ο πρόεδρος του χωριού τοποθέτησε σιδερά καγκυλιώματα σε όλα τα παράθυρα του σχολείου.

Αποπεράτωση δρόμου προς Ίταμο

Πέρασαν πέντε χρόνια από τότε που κατασκευάστηκε η υποβάση του τελευταίου τμήματος του δρόμου από Παλαιόγλυφι προς Ίταμο και δεν υπήρχε δυνατότητα η ολοκλήρωση του έργου με ασφαλτόστρωση.

Σίγουρα δύσκολα χρόνια για χρηματοδοτήσεις έργων, αλλά πιστεύουμε ότι, αν γινόταν μια προσπάθεια κάτι θα μπορούσε να επιτευχθεί.

Καθαρίστηκαν οι δρόμοι στον Ίταμο

Και ένα ευχαρίστο. Παραμονή της γιορτής της ‘Μεταμόρφωσης’ του Σωτήρος’ το γκρέιντερ του Δήμου καθάρισε το δρόμο προς την εκκλησία της Μεταμόρφωσης στην Κούλια και προς το Συνακασμό Ιτάμου. Από την πλευρά μας η ενέργεια πιστώνεται στον πρόεδρο της Τ.Κ. Ραχούλας Κώστα Σώκο που ενήργησε χωρίς χρονοτριβή.

Στέκι νεολαίας στη Ραχούλα

Οι αδελφοί Βασιλης και Χρήστος Γκορτσός δημιούργησαν στέκι νεολαίας στο πρώην περίπτερο του Φραγκάκη. Αφού ανακαίνισαν τον χώρο τοποθέτησαν τραπεζοκαθίσματα από βαρέλια, απ’ όπου πήρε και το όνομα ‘Βαρελάδικο’.

Πρόβλημα ύδρευσης στη Ραχούλα

Κάθε χρόνο το ίδιο πρόβλημα στο χωριό μας. Έλλειψη νερού, με μεγάλα διαστήματα το χωριό να μένει χωρίς σταγόνα νερό. Όσο λιγοστεύουμε και όσο περισσότερα σπίτια κλείνουν τόσο επιδεινώνεται το πρόβλημα! Ίθιται συνεπώς το ερώτημα, μήπως έχουμε πρόβλημα παροχής νερού από τις πηγές και δεν επαρκεί για τις ανάγκες των κατοίκων;

Η απάντηση είναι κατηγορηματικά όχι, διότι υπάρχει υπερπάρκα νερού.

Ίσως να δυσχεραστήσουμε κάποιους, αλλά πρέπει να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους και από εκεί και πέρα οι αρμόδιοι ας αναλάβουν τις ευθύνες τους.

Σήμερα η δεξαμενή της Ραχούλας τροφοδοτείται με νερό από τουλάχιστον τέσσερις πηγές στη θέση ‘Τούρλα’ και από την πηγή του ‘Καρό’. Σύμφωνα με πληροφορίες του προέδρου, η συνολική ημερήσια παροχή νερού προς την δεξαμενή ανέρχεται σε 200 - 220 κυβικά μέτρα νερού. (Μέσα Αυγούστου).

Από την 1η Ιουλίου έως τέλος Αυγούστου, στην καλύτερη περίπτωση, στη Ραχούλα υπάρχουν 110 ανοιχτά σπίτια. Αυτό σημαίνει ότι αναλογεί σε κάθε σπίτι 2 κυβικά μέτρα νερό ημερησίως!!!

Άρα η έλλειψη νερού δεν οφείλεται στην οικιακή κατανάλωση. Οφείλεται καθαρά στην άρδευση και σε άλλες σπατάλες νερού.

Πολλοί θέτουν το ερώτημα. Μένει στο χωριό, να μην έχει και έναν κήπο; Το ερώτημα είναι σωστό και αυτοί που το θέτουν έχουν δίκιο. Όμως το ζητούμενο είναι πόσο κήπο πρέπει να έχουμε. Ένας κήπος 50-60 τετρ. μέτρων μπορεί να τροφοδοτήσει πολύ περισσότερο από ένα νοικοκυριό και ένας κήπος αυτού του μεγέθους μπορεί άμεσα να καλυφθεί για άρδευση από το νερό που αναλογεί στο κάθε νοικοκυριό.

Έτσι καταλαβαίνει ο καθένας ότι το νερό επαρκεί και για οικιακή χρήση και για διατήρηση ενός κήπου, αρκεί να υπάρχει λογική, κατανόηση και σωστή χρήση του πολυτιμού αυτού αγαθού.

Αν όμως θέλουμε να φτιάχνουμε μέσο στο χωριό κήπους ενός στρέμματος ή και παραπάνω για να προμηθευτούμε με κτηνευτικά τη λαϊκή της Καρδίτσας ή συγγενείς και φίλους από την Ελλάδα ή θέλουμε να διατηρούμε στην αυλή μας γαζόνι και να αποσταλάει νερό με διάφορους τρόπους, τότε σίγουρα το νερό δεν επαρκεί.

Αφού δεν μπορούμε να αυτοεισθαυρήσουμε και να δείχνουμε κατανόηση στο πρόβλημα, πρέπει να ληφθούν μέτρα και οι αρμόδιοι της Δημοτικής αρχής ας αναλάβουν τις ευθύνες τους.

Είναι μέτρα που όλοι τα έχουμε, αλλά δεν εφαρμόζονται.

1. Έλεγχος των υδρομετρήσεων και όλου του δικτύου, εξωτερικού και εσωτερικού, για διαρροές.
2. Έλεγχος στο εξωτερικό και εσωτερικό δίκτυο για παρόνομες υδροληψίες.

3. Σωστή διανομή του νερού προς όλους τους κλάδους και τους τομείς του δικτύου, ώστε να μη παρατηρείται το φαινόμενο όλοι να έχουν νερό και άλλοι όχι.

4. Τοποθέτηση όλων των υδρομετρήτων εξωτερικά της κάθε ιδιοκτησίας.

5. Καταμέτρηση των υδρομετρήτων από 1η Ιουλίου έως 30 Σεπτεμβρίου και ανακοίνωση των καταναλώσεων με το κόστος τους στο τέλος εκάστου εκ των προηγούμενων μηνών.

6. Σε καταναλώσεις νερού πέραν ενός ορίου, θα πρέπει να επιβιβάζονται πρόστιμα και κυρώσεις.

7. Έλεγχος των παροχών των κλειστών σπιτιών, ώστε να μη γίνεται χρήση από τους γείτονες, εφιστώντας την προσοχή των ιδιοκτητών.

Η επί χρόνια εύκολη αλλά παράλογη τιμολογική πολιτική της χρέωσης σε όλους μόνο του παγίου των 30 ευρώ, είτε καταναλώνουν νερό είτε όχι, μας οδήγησε στη σημερινή κατάσταση.

Ο καθένας πλέον θα πρέπει να πληρώνει σύμφωνα με την κατανάλωσή του.

Δύσκολα μέτρα αλλά απαραίτητα, αν θέλουμε να λέμε ότι ζούμε στοιχειωδώς ανθρωπina και αξιοπρεπώς.

Δεν είναι δυνατόν ένας κτηνοτρόφος ή ένας αγρότης να χωρίζει κατάκοπος το βρόδυ στο σπίτι του και να μην έχει νερό να πλυθεί.

Δεν είναι δυνατόν η έλλειψη νερού λόγω κατάρτησης, να είναι ο λόγος για τον οποίο πολλοί επεξεργαστές χερσιανών μας δεν έρχονται το καλοκαίρι στο χωριό.

Οι αρμόδιοι της Δημοτικής αρχής ας τα λάβουν όλα αυτά υπ’ όψιν και ας προέξουν τα δέοντα.

ΗΛΙΑΚΟΙ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΕΣ
MALTEZOS

ΘΕΡΜΟΠΟΜΠΟΙ
ZANKER Γερμανίας - EHT GROUP
BEHA Νορβηγίας

ΛΑΜΠΡΟΣ ΝΤΙΝΟΣ
ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ 29 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 24410-23952 Κιν.: 6977393399

Φαρμακείο
Αποστολία Α. Κατσιούλα

Τίγρη Τσαμποσί (βέτο στο Νοσοκομείο) - Καρδίτσα
Τηλ./fax: 24410 25689 - Κιν. 6949 720517

ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ - ΣΙΔΗΡΟΥ
ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΤΙΚΑ

ΘΩΜΑΣ
ΜΠΑΚΑΤΣΙΑΣ

ΚΑΛΑΜΗΡΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΤΗΛ.: 24410 81016, 81009
ΚΙΝ.: 6977665475, 6977600717